

МАТЕМАТИКА

№4 жұмыс дәптері

3

СЫНЫП

Ә.Б. Ақпаева, Л.А. Лебедева, М.Ж. Мыңжасарова

МАТЕМАТИКА

№4 жұмыс дәптері

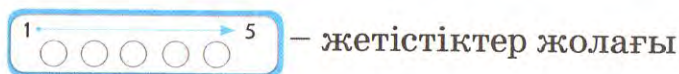
Жалпы білім беретін мектептің
3-сынып оқушыларына арналған

*Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрлігі ұсынған*

Алматыкітап баспасы
2018

ӨОЖ 373.167.1
КБЖ 22.1 я 72
А 40

Шартты белгілер:

Ақпаева Ө.Б.

А 40 Математика. №4 жұмыс дәптері. Жалпы білім беретін мектептің 3-сынып оқушыларына арналған./Ө.Б. Ақпаева, Л.А. Лебедева, М.Ж. Мыңжасарова. – Алматы: Алматыкітап баспасы, 2018. – 68 бет; суретті.

ISBN 978-601-01-3694-6

ӨОЖ 373.167.1
КБЖ 22.1 я 72

ISBN 978-601-01-3694-6

© Ақпаева Ө.Б., Лебедева Л.А.,
Мыңжасарова М.Ж., мәтіні, 2018
© «Алматыкітап баспасы» ЖШС, 2018

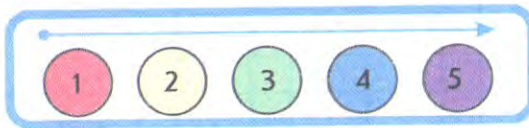
Қымбатты дос!

Бұл жұмыс дәптері математика сабағында алған білімдеріңді пысықтауға көмектеседі.

Осы дәптерден өзіңе таныс және жаңа тапсырмалар түрін кездестіресің. Өзіңнің жетістіктеріңді бағалауды үйренесің. Ол үшін әрбір сабақтың тапсырмаларын орындап, бағалауға тиіссің. Егер тапсырманы жеңіл орындасаң, оны жолдастарыңа түсіндір. Егер тапсырманы орындау қиын болса, онда оны қайта шығарып көр.

Оқу бөлімдері мен әр тоқсанның мақсатына жеткеніңді немесе жете алмағаныңды біле аласың. Міндетті түрде жіберілген қате бойынша жұмыс жүргіз.

Өз-өзіңді бағалау үшін өзіңе таныс жетістіктер жолағын пайдалан. Ол үшін берілген дөңгелектерді боя. 1-дөңгелек – «білмеймін», 2-дөңгелек – «білемін», 3-ші – «түсінемін», 4-ші – «түсінемін және қолданамын», 5-ші – «басқаға үйрете аламын».

Біз, оқулық авторлары, саған оқуда табыс тілей отырып, математиканы сүйіп оқуыңды қалаймыз.

4А. Жазбаша көбейту және бөлу**Өзіндік жұмысқа берілген тапсырмалар**

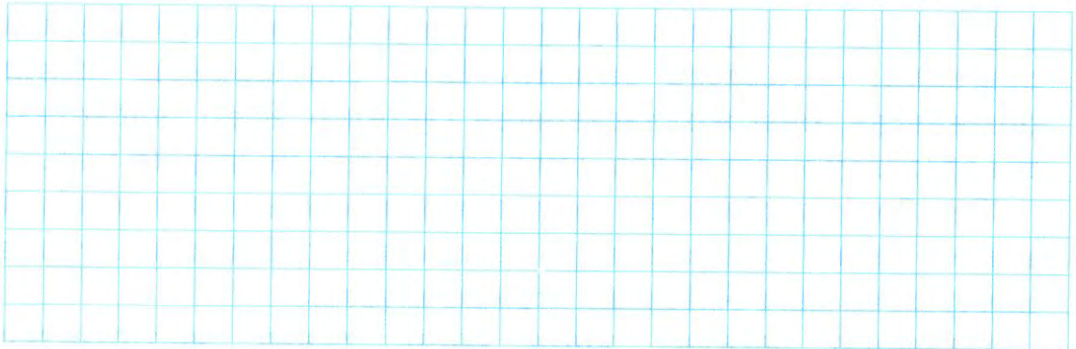
1. Өрнектерді баған түрінде жазып, оларды есепте.

$101 \cdot 6$

$909 : 9$

$505 : 5$

$202 \cdot 3$

2. Өрнектерді баған түрінде жазып, оларды есепте.

$133 \cdot 4$

$324 \cdot 3$

$921 : 3$

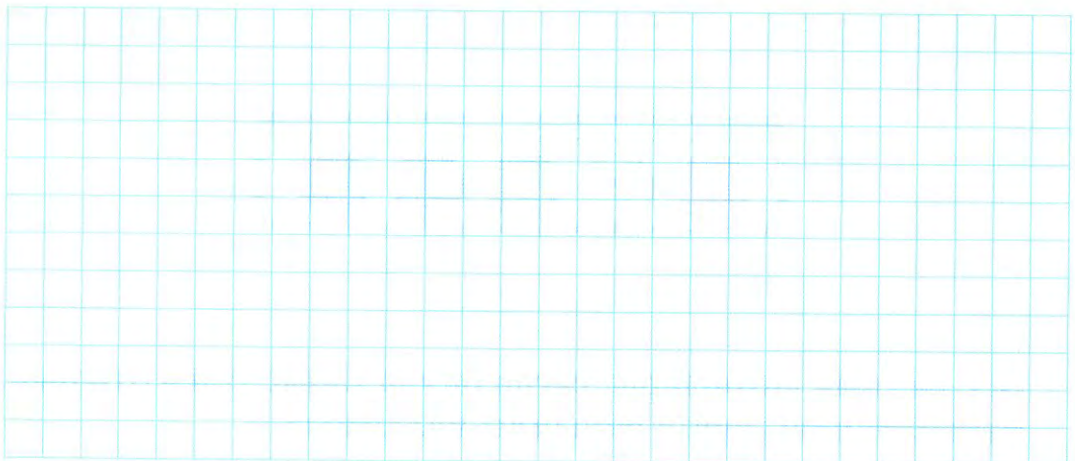
$378 : 9$

$153 \cdot 5$

$117 \cdot 5$

$159 : 3$

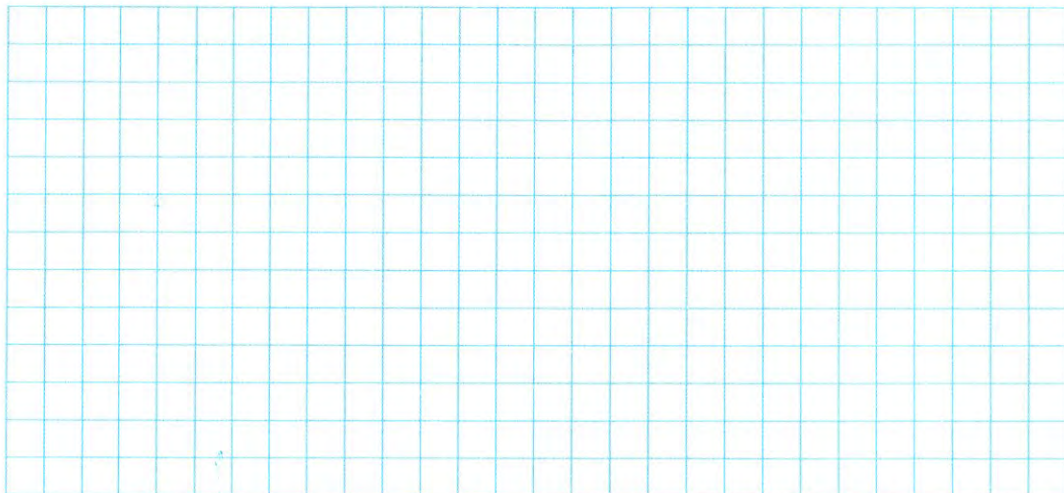
$343 : 7$

8. Кестелер бойынша өрнектер құр және жаз. Олардың мәнін тап.

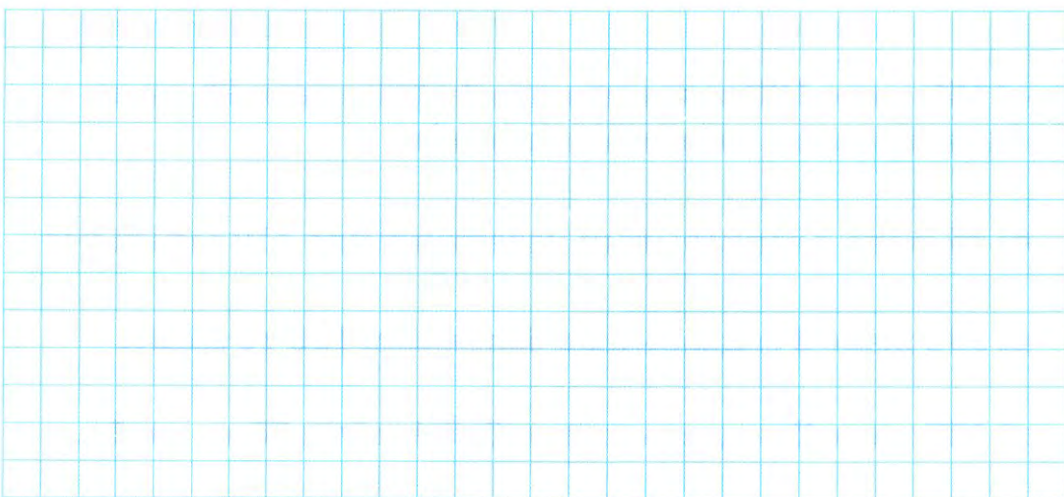
а)

Қосылғыш	$125 \cdot 4$	560
Қосылғыш	$222 : 2$	$32 \cdot 4$
Қосындының мәні		

ә)

Азайғыш	900	$250 \cdot 4$
Азайтқыш	$102 \cdot 4$	$140 + 120$
Айырманың мәні		

11. Есепте. Тексеруді орында.

$320 : 5$

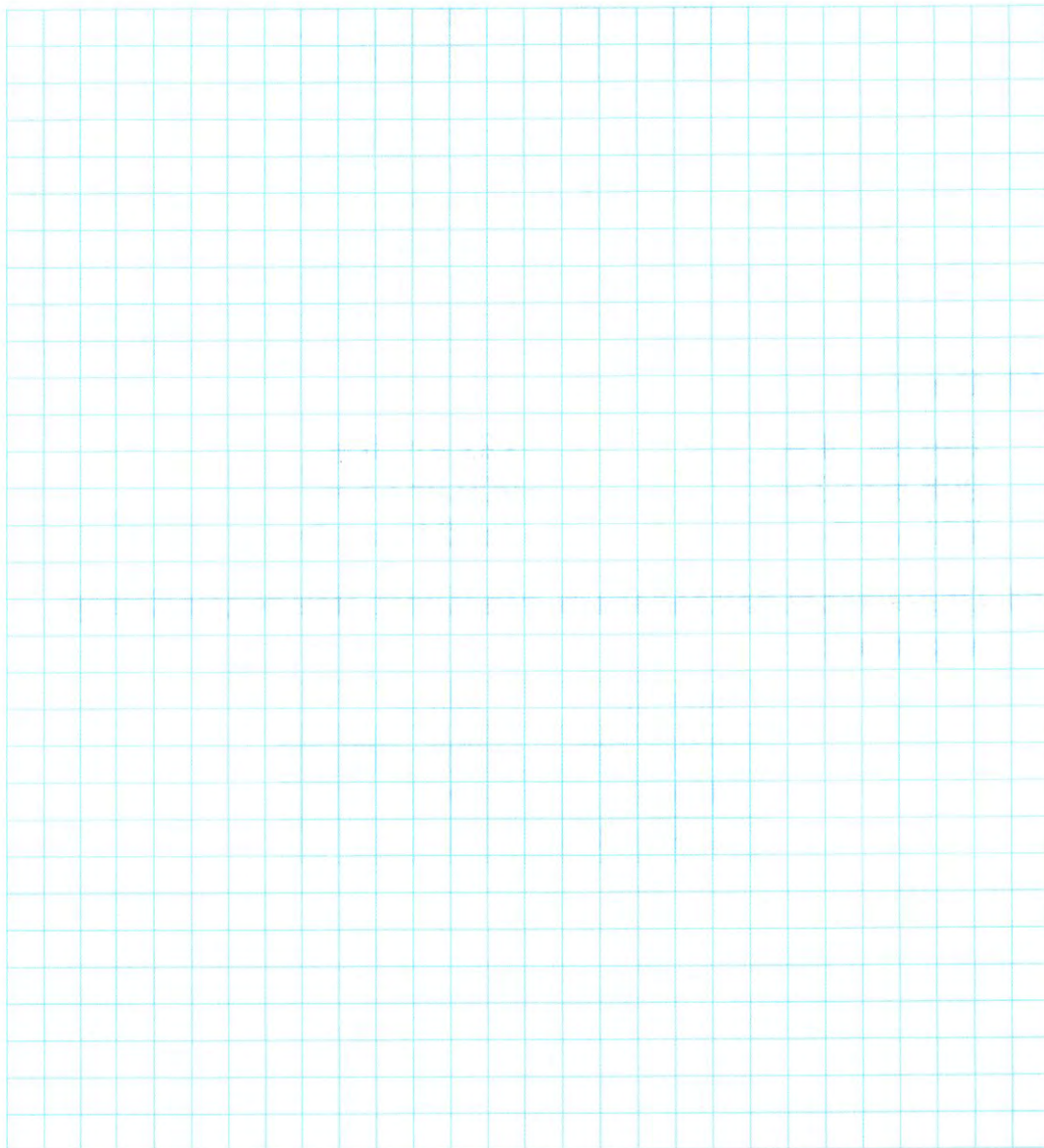
$908 : 2$

$194 \cdot 4$

$214 \cdot 4$

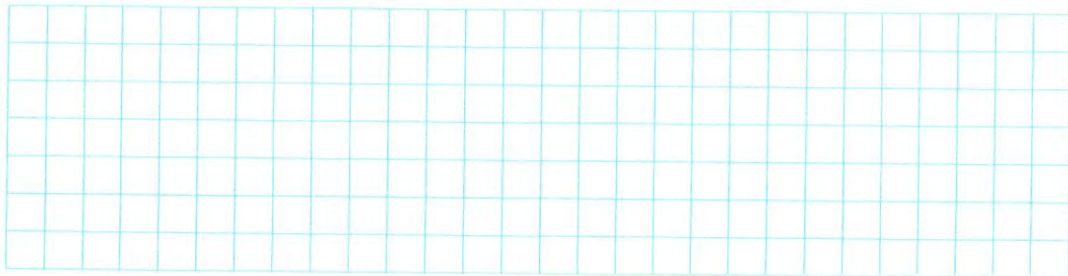
$745 : 5$

$221 \cdot 4$

12. Кестені пайдаланып, тура теңдіктер мен теңсіздіктер құрастыр.

$720 : 2$	$856 + 124$
$850 : 5$	$450 \cdot 2$
$565 - 326$	$120 \cdot 3$
$1000 - 20$	$125 + 635$

13. Есепте.

$244 \text{ см} : 4 = \square\square$

$121 \text{ кг} \cdot 5 = \square\square\square$

$906 \text{ дм} : 3 = \square\square\square$

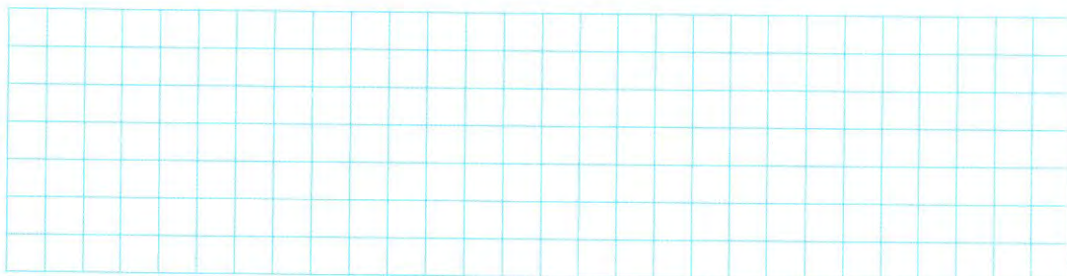
$900 \text{ кг} : 5 = \square\square\square$

$721 \text{ м} : 7 = \square\square\square$

$4 \text{ м } 24 \text{ см} : 4 = \square\square\square\square$

14. Өрнектерді пайдаланып теңдіктер мен теңсіздіктер құрастыр.

$360 : 3$	$230 \cdot 2$
$640 - 420$	$900 - 780$
$420 \cdot 2$	$609 : 3$
$128 + 365$	$840 : 4$

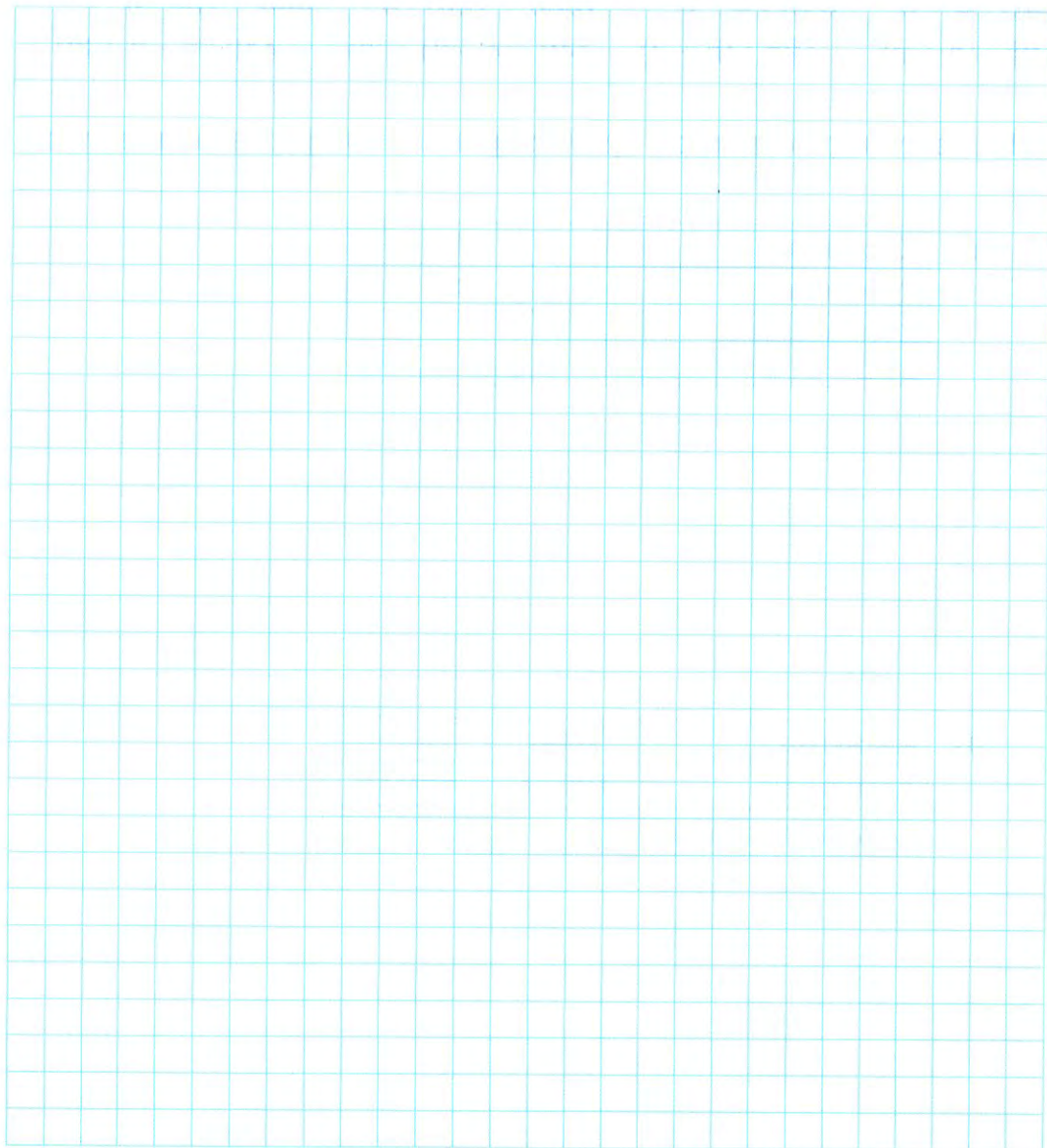
17. Амалдардың орындалу ретін анықта. Өрнекті баған түрінде жаз және есепте.

$$1000 - (138 + 22) \cdot 6$$

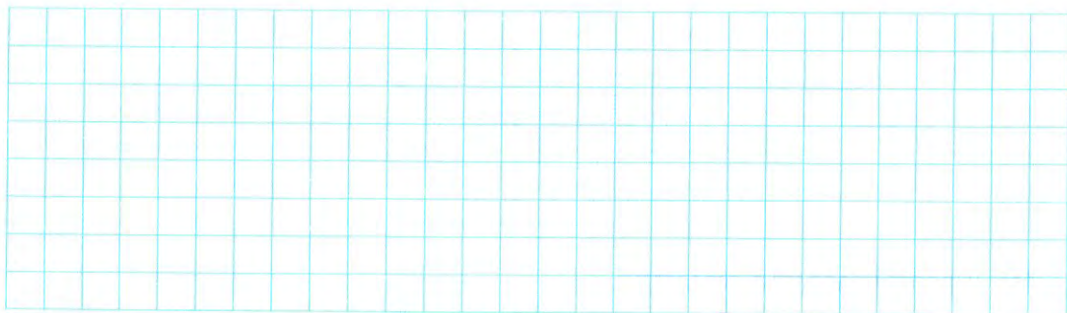
$$190 \cdot 2 + 360 : 5$$

$$(543 - 84 : 7) : 3$$

$$460 : 5 + 104 \cdot 4$$

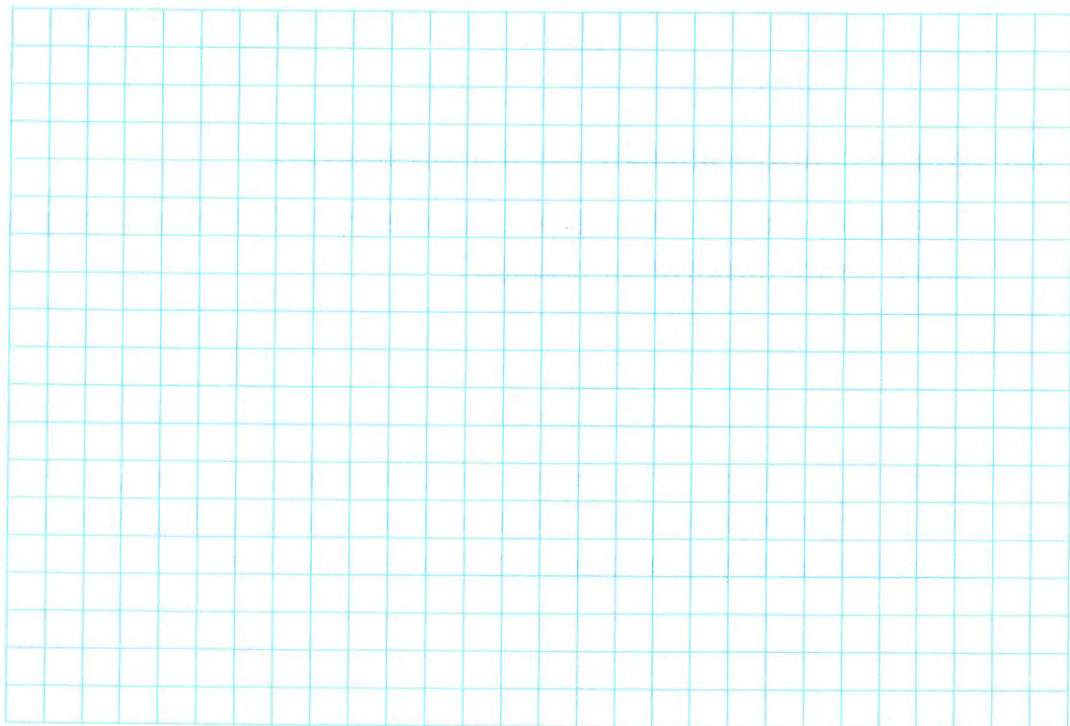

- б) Бір орамда 32 м мата бар. Оның сегізден бір бөлігі қиып алынды. Орамда неше метр мата қалды?

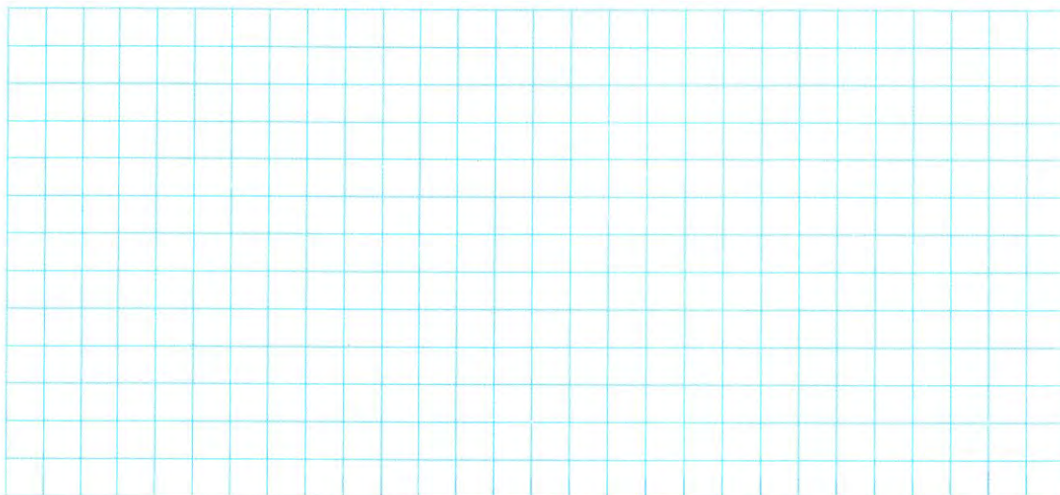
21. Есепті әртүрлі тәсілмен шығар.

Қыздар 140 кг, ал ұлдар 160 кг қияр жинады. Олар барлық қиярды жәшіктердің әрқайсысына 20 килограмнан бөліп салды. Неше жәшік қажет болды?

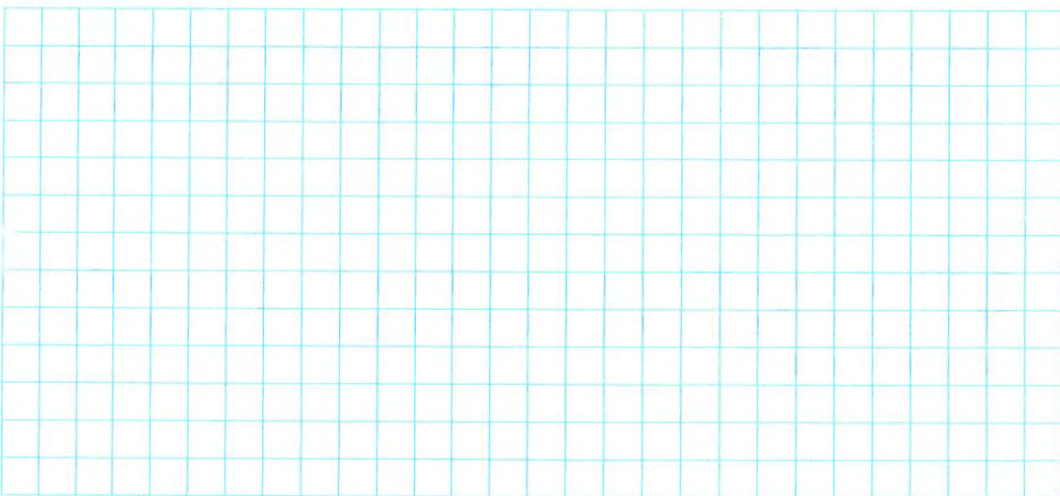
22. Есепті шығар. Шешуін өрнек түрінде жаз.

Қораптан 3 рет 110 шардан алғаннан кейін, онда тағы 57 шар қалды. Бастапқыда қорапта неше шар болған?

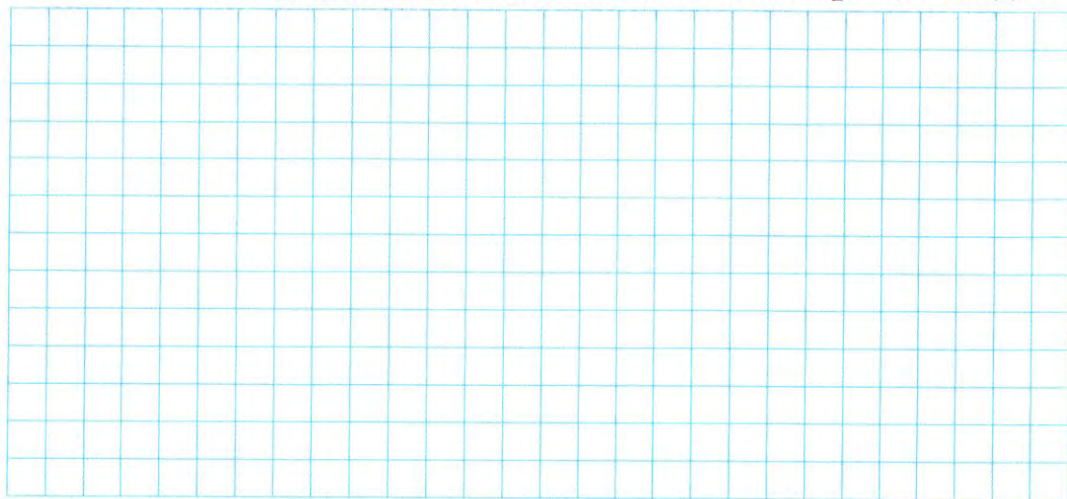

23. Есепті теңдеу құру арқылы шығар.

а) Мектеп хорында 96 оқушы ән салады. Оның 47-сі ұлдар, ал қалғандары – қыздар. Хорда неше қыз ән салады?

ә) Гүл көрмесіне 466 гүл қойылды. 135 гүл бірінші залға, 210 гүл екінші залға, ал қалғандары үшінші залға қойылды. Көрменің үшінші залына неше гүл қойылды?

24. Есептерді өрнек түрінде жазып шығар.

а) 4 қорапшадағы кәмпит 600 г тартады. Осындай 6 қорапшадағы кәмпит қанша грамм тартады?

ә) Болатта 200 теңге бар. Ол 2 қойындәптердің әрқайсысын 85 теңгеден сатып алды. Оның қанша ақшасы қалды?

б) Әрқайсысы 35 теңгеден 4 ірімшік және әрқайсысы 60 теңгеден 2 қорап шырын сатып алу үшін, қанша ақша қажет болады?

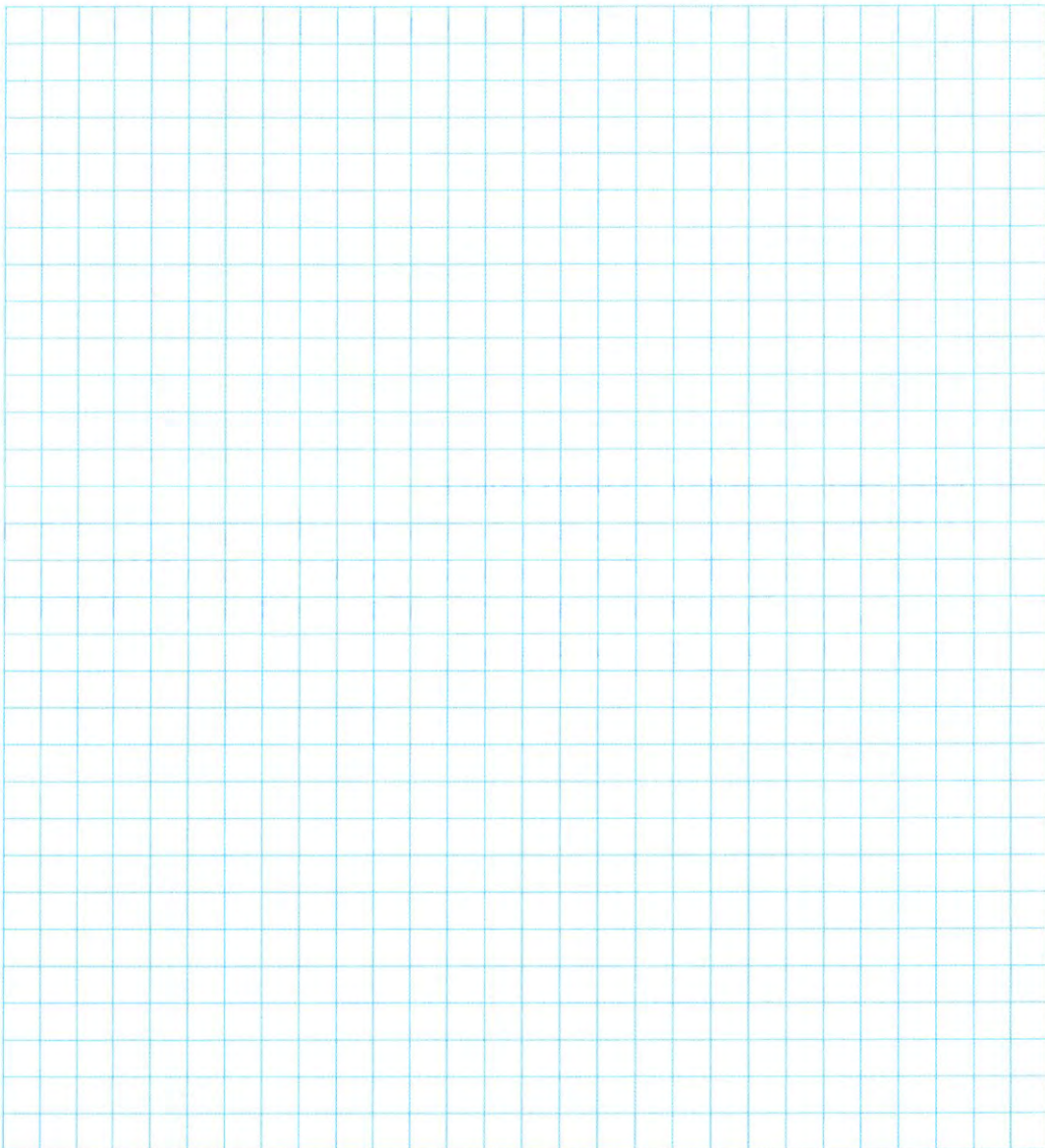
25. Өрнектер бойынша есептер құрастыр. Шартын жазып, олардың екеуін шығар.

а) $(45 + 25) \cdot 3$

б) $(85 + 25) - 40$

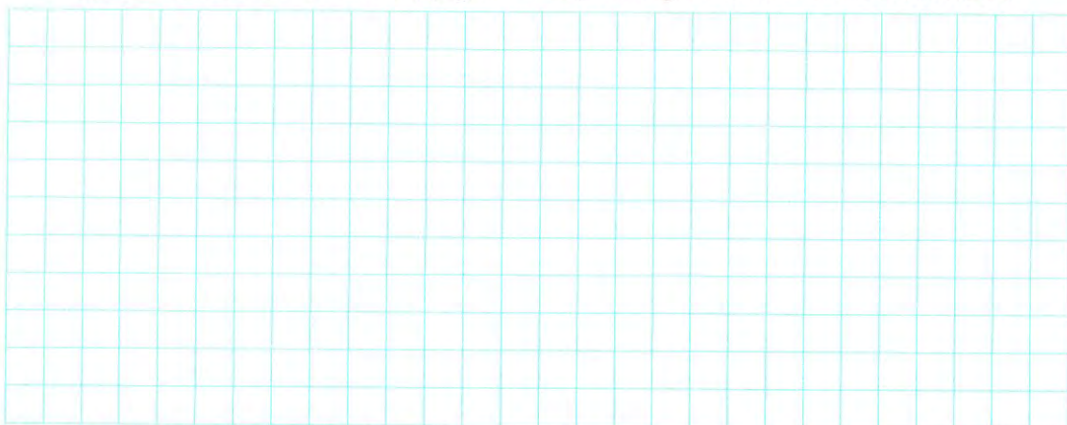
ә) $(450 + 250) : 5$

в) $500 - 120 \cdot 4$

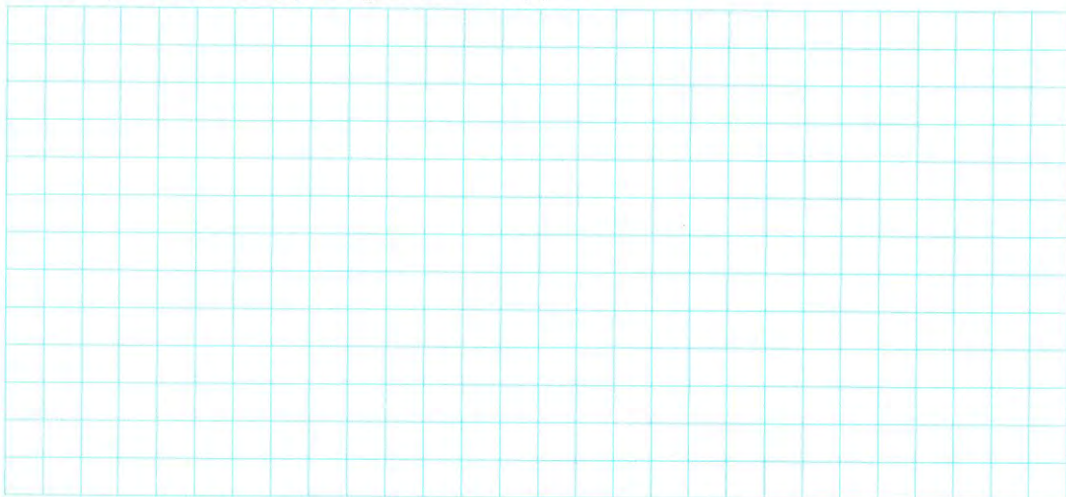
26. Өрнектер жазып, олардың мәнін есепте.

- а) 202 және 4 сандарының көбейтіндісін 2 есе кеміт.
- ә) 210 және 540 сандарының қосындысына 160 және 2 сандарының бөліндісін қос.
- б) 770 және 10 сандарының бөліндісін 7-ге бөл.
- в) 500 және 65 сандарының айырмасын 5 есе кеміт.

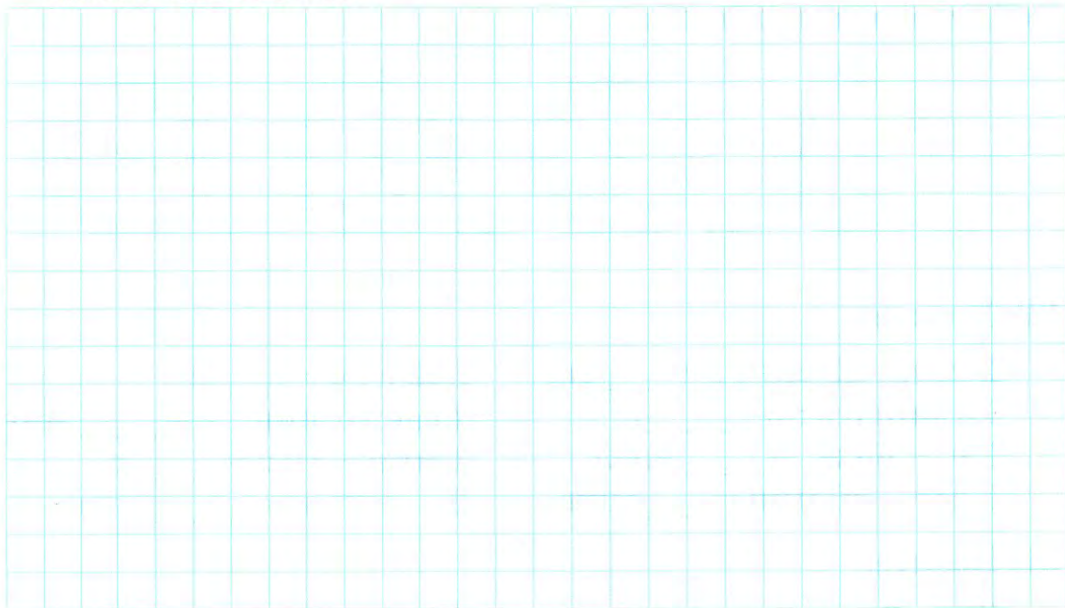

27. Есептерді теңдеу құрып шығар.

- а) Шеберханада үш айда барлығы 136 құмыра жасалды. Бірінші айда 48 құмыра, екінші айда 52 құмыра жасалды. Қалғаны үшінші айда жасалды. Үшінші айда неше құмыра жасалды?

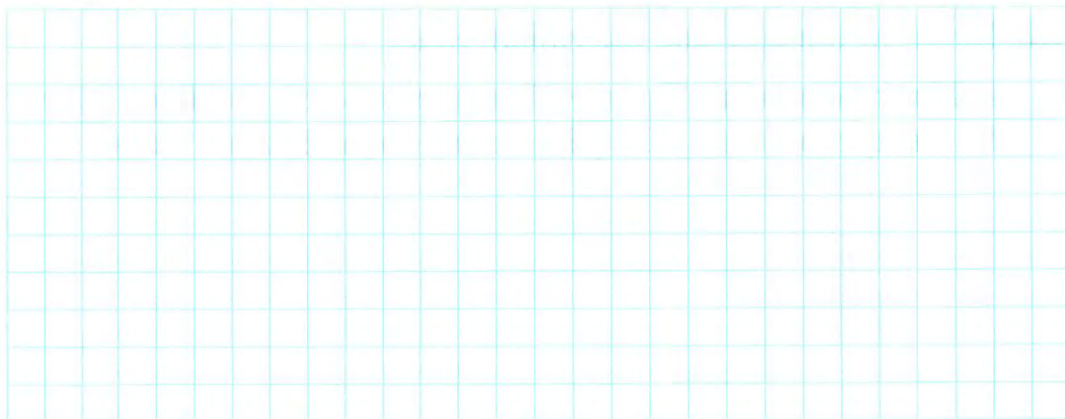
ә) Мектеп жылыжайынан 140 кг қызанақты балалар, ал қалғандарын ересектер жинады. Егер барлығы 310 кг қызанақ жиналған болса, онда ересектер неше килограмм қызанақ жинаған?

28. Белгісіз санды a әрпімен белгілеп, теңдеу жаз. Оны шығар.

а) Егер белгісіз санды 4 есе кемітсе, онда 210 болады.

ә) Егер белгісіз саннан 452-ні азайтса, онда 58 болады.

29. Суреттегі барлық сағаттар әртүрлі уақытты көрсетіп тұр. Бірақ бір сағатта ғана дұрыс уақыт көрсетілген. Қайсысында? Бір сағаттың 2 сағатқа артта қалғаны, екінші сағаттың 5 минут ілгері кеткені, ал үшінші сағаттың 1 сағат 10 минутқа ілгері кеткені белгілі.

а)

ә)

б)

в)

30. Есепте.

$$2 \text{ тәул. } 12 \text{ сағ} : 5 = \underline{\quad} \text{ сағ}$$

$$12 \text{ мин } 5 \text{ с} : 5 = \underline{\quad} \text{ с}$$

$$1 \text{ ғ.} - 65 \text{ ж.} = \underline{\quad} \text{ ЖЫЛ}$$

$$1 \text{ сағ} - 20 \text{ мин} = \underline{\quad} \text{ МИН}$$

$$840 \text{ с} : 4 = \underline{\quad} \text{ с}$$

$$1 \text{ сағ } 20 \text{ мин} : 2 = \underline{\quad} \text{ МИН}$$

$$1 \text{ мин} - 10 \text{ с} = \underline{\quad} \text{ с}$$

$$2 \text{ ғ.} + 25 \text{ ж} = \underline{\quad} \text{ ЖЫЛ}$$

31. Есепте.

$$30 \text{ с} \cdot 3 = \underline{\quad} \text{ с}$$

$$300 \text{ с} \cdot 3 = \underline{\quad} \text{ с}$$

$$120 \text{ мин} : 5 = \underline{\quad} \text{ МИН}$$

$$600 \text{ мин} : 3 = \underline{\quad} \text{ МИН}$$

$$1000 \text{ мин} : 50 = \underline{\quad} \text{ МИН}$$

$$50 \text{ мин} \cdot 3 = \underline{\quad} \text{ МИН}$$

$$800 \text{ с} : 2 = \underline{\quad} \text{ с}$$

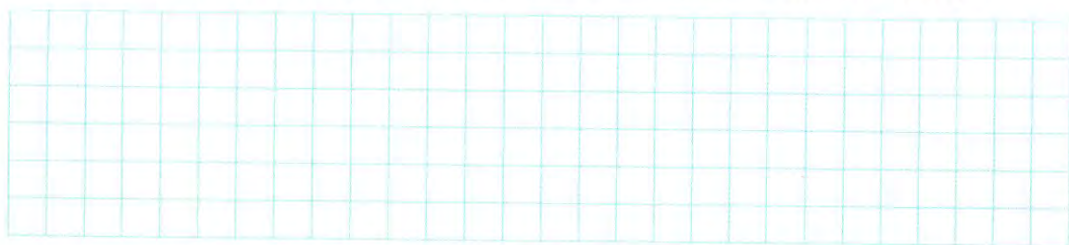
$$360 \text{ с} : 6 = \underline{\quad} \text{ с}$$

$$2 \text{ ғ. } 10 \text{ ж.} : 2 = \underline{\quad} \text{ ЖЫЛ}$$

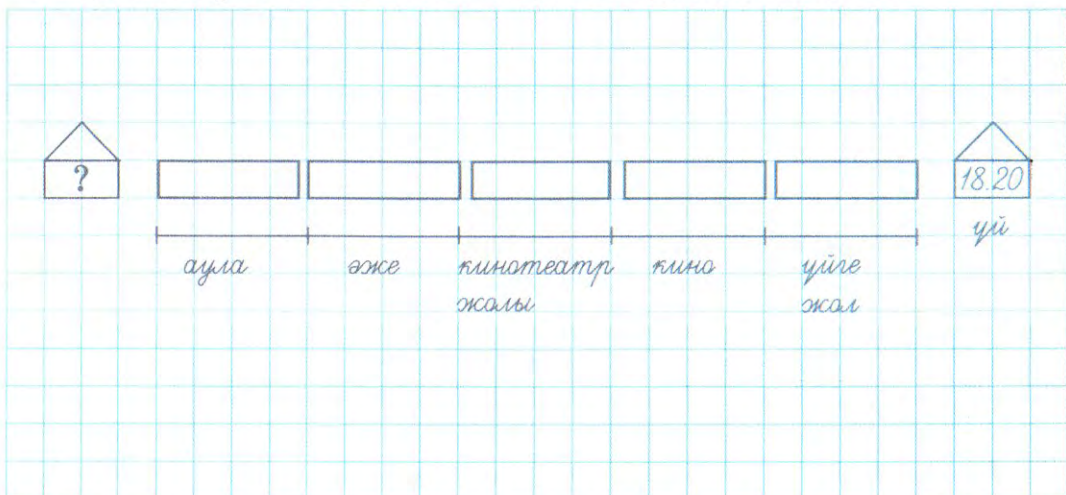
$$3 \text{ ғ. } 66 \text{ ж.} : 3 = \underline{\quad} \text{ ЖЫЛ}$$

32. Есептің шешуі мен жауабын жаз.

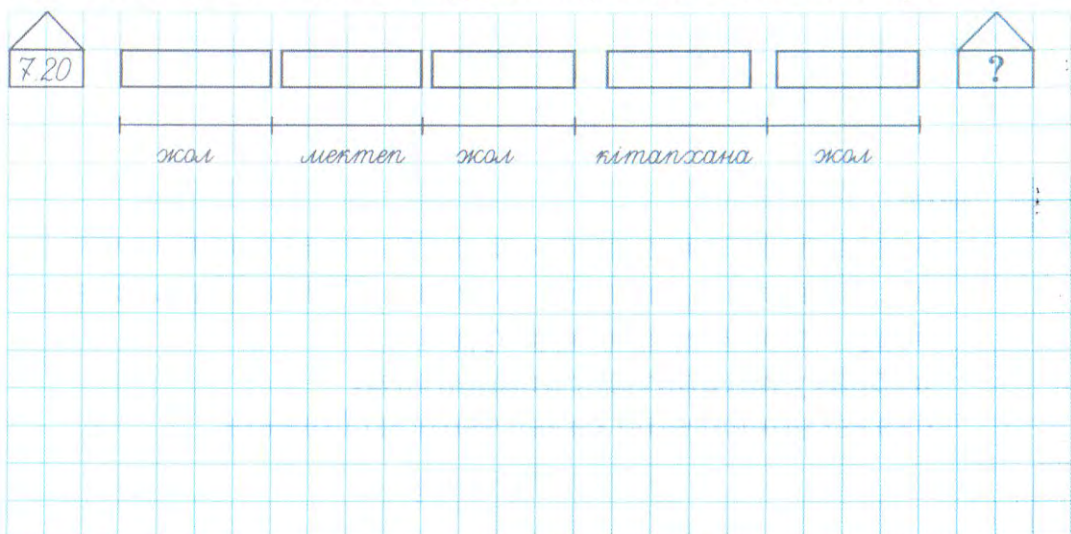
а) Мәлік мектепке 7 сағат 35 минутта кетті, ал үйге 14 сағат 20 минутта келді. Ол үйде неше сағат болған жоқ?

ә) Есептің шартын оқы. Сызбаны толтыр. Есепті шығар. Жексенбі күні Алма 45 минут аулада серуендеді, одан кейін әжесінің үйіне барды. Ол 15 минуттан кейін киноға баруды шешті. Жолға 40 минут уақыт кетті. Кино 1 сағат 50 минутқа созылды. Үйге баратын жолға 25 минут уақыт кетті. Алма үйге 18 сағат 20 минутта келді. Ол үйден сағат нешеде шыққанын есепте.

б) Сызба бойынша есеп құрастыр және оны шығар.

131

$140 \cdot 2$, $280 : 2$ түріндегі жазбаша
көбейту және бөлу

1. Баған түрінде орындап, дұрыстығын тексер.

$$690 : 3$$

$$840 : 2$$

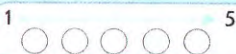
2. Салыстыр.

$$310 \cdot 3 + 245 \cdot 0 \square 240 \cdot 2$$

Мен:

- бөліндінің разрядтарының бірінде нөл болған жағдайдағы үш таңбалы санды бір таңбалы санға бөлу алгоритмін қолдануды;
- көбейту алгоритмін қолдануды;
- санды өрнектерді салыстыруды білемін.

Салыстыр. Амалдарды баған түрінде жаз және есепте.

$$420 \cdot 2 + 360 : 3 \square 210 \cdot 3 + 640 : 2$$

Мен:

- бөліндінің разрядтарының бірінде нөл болған жағдайдағы үш таңбалы санды бір таңбалы санға бөлу және көбейту алгоритмін қолдануды;
- санды өрнектерді салыстыруды білемін.

133

102 · 3, 306 : 3 түріндегі жазбаша
көбейту және бөлу

Есептеп, дұрыстығын тексер.

$$906 : 3$$

$$808 : 2$$

$$808 : 4$$

Мен:

- бөліндінің разрядтарының бірінде нөл болған жағдайда үш таңбалы санды бір таңбалы санға бөлу алгоритмін қолдануды;
- көбейту алгоритмін қолдануды білемін.

1 5

○ ○ ○ ○ ○

Амалдардың орындалу ретін анықта. Баған түрінде жаз және есепте. Салыстыр.

$$404 \cdot 2 - 201 \cdot 3 \square 303 \cdot 3 - 204 \cdot 2$$

Мен:

- бөліндінің разрядтарының бірінде нөл болған жағдайда үш таңбалы санды бір таңбалы санға бөлу және көбейту алгоритмін қолдануды;
- санды өрнектерді салыстыруды білемін.

1	○	○	○	○	○	5
---	---	---	---	---	---	---

135

104 · 4, 416 : 4 түріндегі жазбаша
көбейту және бөлу

Салыстыр. Амалдарды баған түрінде жаз және есепте.

$$206 \cdot 2 + 324 : 3 \square 208 \cdot 3 + 612 : 2$$

Мен:

- бөліндінің разрядтарының бірінде нөл болған жағдайда үш таңбалы санды бір таңбалы санға бөлу алгоритмін қолдануды;
- көбейту алгоритмін қолдануды;
- санды өрнектерді салыстыруды білемін.

Баған түрінде есептеп, дұрыстығын тексер.

$$408 \cdot 2 \quad 327 : 3 \quad 209 \cdot 3 \quad 642 : 6$$

Мен:

- бөліңдінің разрядтарының бірінде нөл болған жағдайда үш таңбалы санды бір таңбалы санға бөлу алгоритмін қолдануды;
- көбейту алгоритмін қолдануды білемін.

1 5

137

134 · 5, 670 : 5 түріндегі жазбаша
көбейту және бөлу

345

Амалдарды баған түрінде есептеп, дұрыстығын тексер.

$$145 \cdot 2$$

$$152 \cdot 5$$

$$390 : 5$$

$$650 : 2$$

Мен:

- бөліндінің разрядтарының бірінде нөл болған жағдайда үш таңбалы санды бір таңбалы санға бөлу алгоритмін қолдануды;
- көбейту алгоритмін қолдануды білемін.

1						5
---	--	--	--	--	--	---

Амалдарды баған түрінде есептеп, дұрыстығын тексер.

$$235 \cdot 2 + 460 : 5 =$$

$$182 \cdot 5 - 950 : 2 =$$

Мен:

- бөлімнің разрядтарының бірінде нөл болған жағдайда үш таңбалы санды бір таңбалы санға бөлу алгоритмін қолдануды;
- көбейту алгоритмін қолдануды білемін.

1	○	○	○	○	○	5
---	---	---	---	---	---	---

<p>БІЛУ</p>	<p>Разрядтарының біреуі нөл болған жағдайда үш таңбалы санды бір таңбалы санға жазбаша көбейту және бөлу алгоритмін білемін.</p>	<p>1. Баған түрінде жаз және есепте.</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">$430 \cdot 2$</td> <td style="text-align: center;">$103 \cdot 3$</td> <td style="text-align: center;">$107 \cdot 5$</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">$640 : 2$</td> <td style="text-align: center;">$303 : 3$</td> <td style="text-align: center;">$760 : 5$</td> <td></td> </tr> </table>	$430 \cdot 2$	$103 \cdot 3$	$107 \cdot 5$		$640 : 2$	$303 : 3$	$760 : 5$	
$430 \cdot 2$	$103 \cdot 3$	$107 \cdot 5$								
$640 : 2$	$303 : 3$	$760 : 5$								
<p>ТҮСІНУ</p>	<p>Жазбаша есептеп, дұрыстығын тексере аламын.</p>	<p>Баған түрінде жаз және есепте. Дұрыстығын тексер.</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">$120 \cdot 3$</td> <td style="text-align: center;">$304 \cdot 2$</td> <td style="text-align: center;">$420 : 2$</td> <td style="text-align: center;">$804 : 4$</td> </tr> </table>	$120 \cdot 3$	$304 \cdot 2$	$420 : 2$	$804 : 4$				
$120 \cdot 3$	$304 \cdot 2$	$420 : 2$	$804 : 4$							

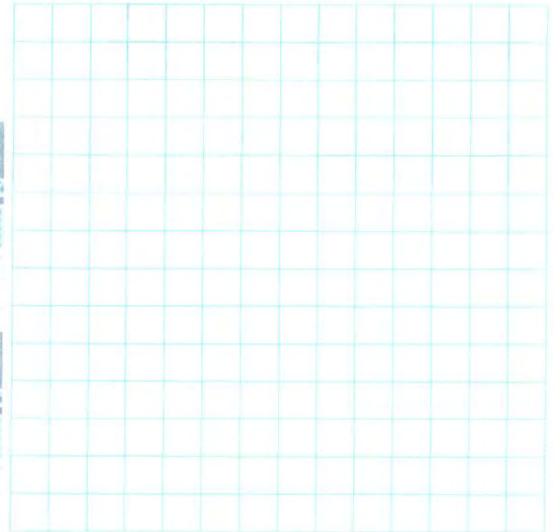
ҚОЛДАНУ	<p>Разрядтарының біреуі нөл болған жағдайда үш таңбалы санды бір таңбалы санға жазбаша көбейтудің және бөлудің алгоритмін қолданамын.</p>	<p>Баған түрінде жазып, амалдардың орындалу реті бойынша өрнектің мәнін тап.</p> <p>$209 \cdot 3 + 636 : 6$</p>												
ТАЛДАУ	<p>Санды өрнектерді салыстыра аламын.</p>	<p>Кесте бойынша өрнектер құрастыр. Олардың мәнін салыстыр.</p> <table border="1" data-bbox="514 881 1140 1073"> <tr> <td>Қосылғыш</td> <td>$880 : 4$</td> <td>$707 : 7$</td> </tr> <tr> <td>Қосылғыш</td> <td>$101 \cdot 5$</td> <td>$410 \cdot 2$</td> </tr> <tr> <td>Азайғыш</td> <td>$340 \cdot 2$</td> <td>$802 : 2$</td> </tr> <tr> <td>Азайтқыш</td> <td>$606 : 3$</td> <td>$104 \cdot 3$</td> </tr> </table>	Қосылғыш	$880 : 4$	$707 : 7$	Қосылғыш	$101 \cdot 5$	$410 \cdot 2$	Азайғыш	$340 \cdot 2$	$802 : 2$	Азайтқыш	$606 : 3$	$104 \cdot 3$
Қосылғыш	$880 : 4$	$707 : 7$												
Қосылғыш	$101 \cdot 5$	$410 \cdot 2$												
Азайғыш	$340 \cdot 2$	$802 : 2$												
Азайтқыш	$606 : 3$	$104 \cdot 3$												

<p>ЖИНАҚТАУ</p>	<p>Үш амалдан тұратын есеп құрастыра аламын.</p>	<p>Қысқаша жазылуы бойынша есеп құрастырып, оны шығар.</p> <p>Екі кемеде – 220 адамнан Үш кемеде – 303 адамнан $\left. \begin{array}{l} \curvearrowright \\ \curvearrowleft \end{array} \right\} ? \text{ артық}$</p>
<p>БАҒАЛАУ</p>	<p>Жазбаша бөлу алгоритмінің дұрыс орындалғандығын тексере аламын.</p>	<p>Есептеулерді тексер. Қатесін түзе.</p> $\begin{array}{r} 4604 \\ -4 \quad \quad 23 \\ \hline 6 \\ -6 \\ \hline 0 \end{array}$ $\begin{array}{r} 6305 \\ -6 \quad \quad 21 \\ \hline 0 \\ - \quad 0 \\ \hline 3 \\ - \quad 3 \\ \hline 0 \end{array}$

140

4В. Есепті шығару жолдары Қағаз ақша

Кемеге билет сатып алу үшін әртүрлі қағаз ақшалармен қажетті соманы жина.

Мен:

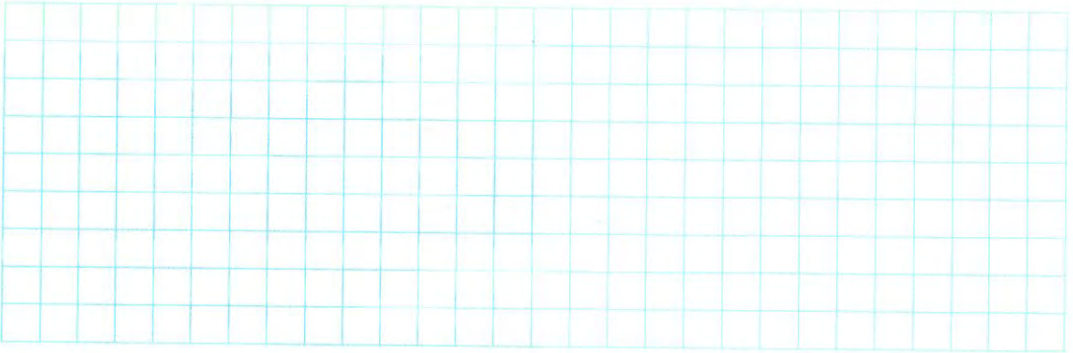
- 1 000 теңге, 2 000 теңге, 5 000 теңге купюраларын ажыратуды;
- олармен әртүрлі амалдар орындауды білемін.

1 ○ ○ ○ ○ ○ 5

Мен:

- 1 000, 2 000, 5 000 теңгелік купюраларды ажыратуды;
- купюралармен ертүрлі амалдар орындауды білемін.

5 мың теңге жинау үшін саған қажет болатын қағаз ақшадар мен монеталарды белгіле. Осы сандардың қосындысын жаз.

Қағаз ақша

141

1. Жиын мен ішкі жиынды тауып, сызып қос:

оқушылар жиыны

бүркіттер

құстар жиыны

жұп сандар

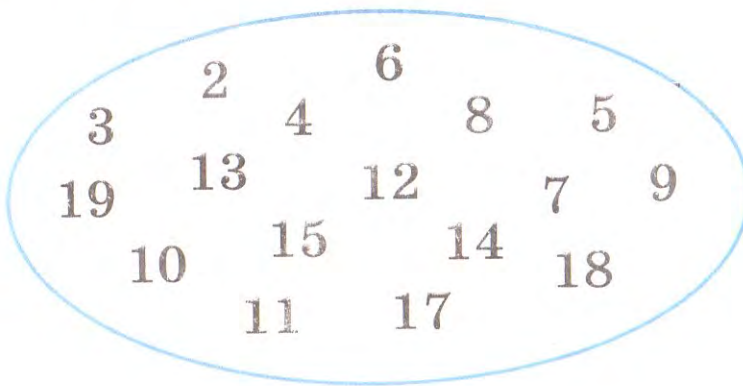
жеңіл автокөліктер жиыны

бірінші сынып оқушылары

натурал сандар жиыны

кабриолеттер

2. 20-ға дейінгі натурал сандар жиынының ішкі жұп сандар жиынын тауып, қоршап сыз.

Мен:

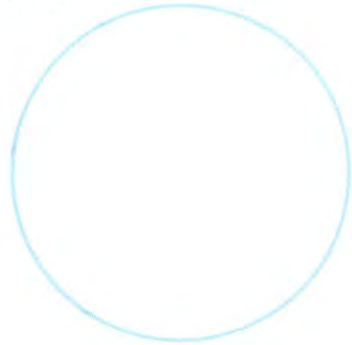
- жиынның ішкі жиынын табуды;
- сандар жиынының ішкі жиындарын элементтердің берілген қасиеттері бойынша құруды білемін.

Өз бетіңше жазған элементтерден өзің анықтаған қасиеттер бойынша осы сандар жиынының екі ішкі жиынын құр. Төмендегі дөңгелектерге элементтерін жазып, оларға атау бер.

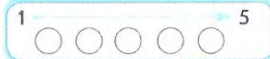
305 340 640 956 950
 345 645 905 874
 605 870 807

Үш таңбалы сандар

Мен:

- сандар жиынының ішкі жиындарын элементтердің берілген немесе өздігімнен анықтаған қасиеттері бойынша құруды білемін.

1. Ақиқат пікірлерді белгіле.

- 125 және 652 сандарының қосындысы 758-ге тең.
- 820 және 2 сандарының бөліндісі 640 және 2 сандарының бөліндісінен артық.
- 120 және 6 сандарының көбейтіндісі 720-ға тең.
- 520 және 180 сандарының айырмасы 140-қа тең.

2. Бір ақиқат және бір жалған пікір құрып, оны жаз.

Мен:

- ақиқат немесе жалған пікірлерді ажыратуды;
- ақиқат немесе жалған пікірлер құруды білемін.

1 5

Асханада түскі асқа бірінші тағамға сорпа және кеспе, екінші тағамға палау, лағман және мәңті әзірленді. «Мүмкіндіктер тармағын» құрып, екі тағамнан тұратын түскі ас таңдаудың неше нұсқасы бар екенін біл.

Мен:

- «мүмкіндіктер тармағын» құруды және есептер шығаруда және әртүрлі өмірлік жағдаяттарда пайдалануды білемін.

1 5

146

2-3 амалмен орындалатын
есептер шығару

Кестені толтырып, есепті шығар.

Әрқайсысы 120 теңгеден 5 қаламдар жиынтығы және әрқайсысы 80 теңгеден сонша қарындаштар жиынтығы сатып алынды. Барлық сатып алынған затқа қанша ақша төленді?

Бағасы	Саны	Құны

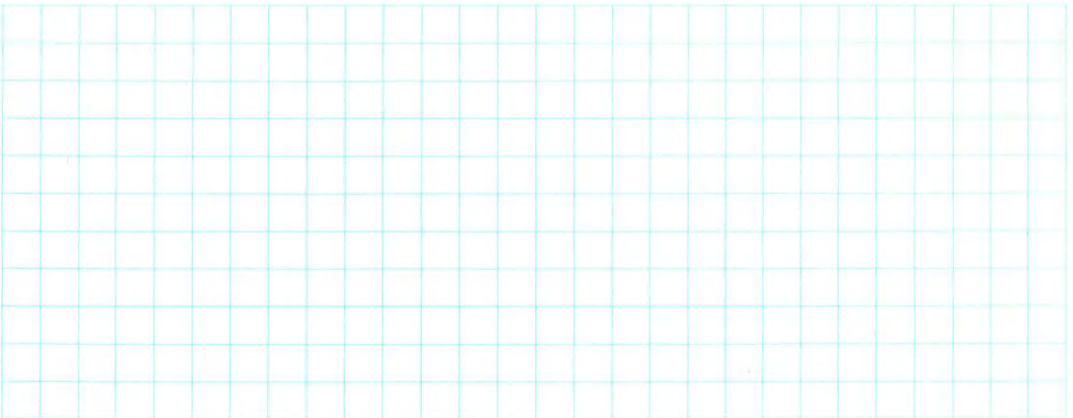
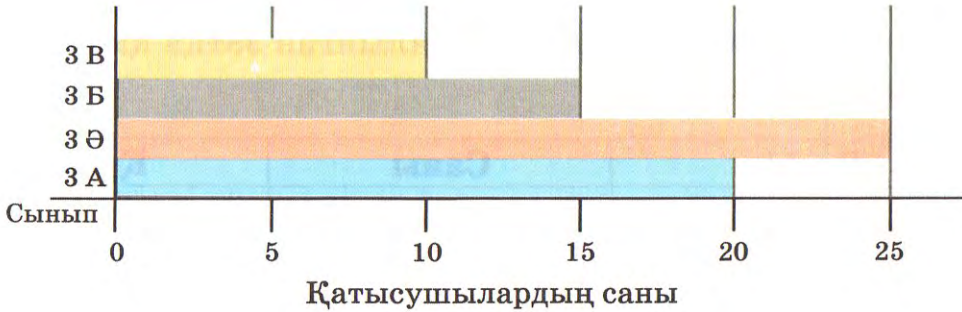
Мен:

үш амалдан тұратын есепті кесте түрінде модельдеуді білемін.

Диаграмма бойынша есеп құрастырып, оны шығар.

Өлеңді мәнерлеп оқу сайысына қатысушылар

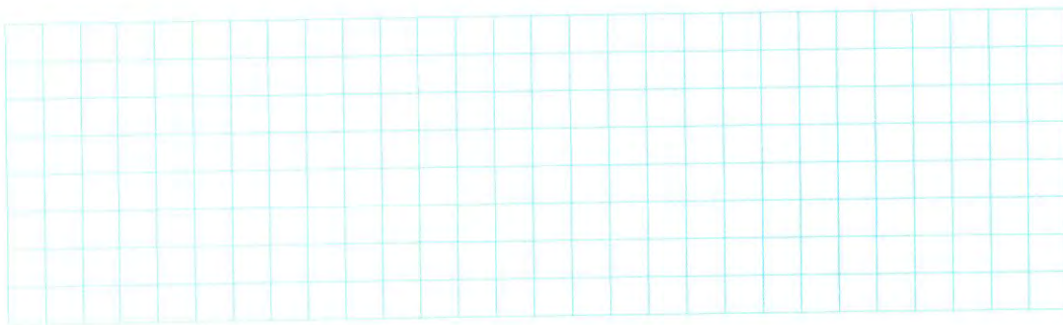
Мен:

○ 2-3 амалмен орындалатын есепті диаграмма, қысқаша жазылуы бойынша модельдеуді білемін.

1 ○ ○ ○ ○ ○ 5

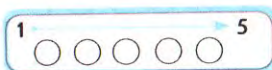
Кесте бойынша есеп құрастырып, оны шығар.

1 бұйымға жұмсалған шығын	Бұйым саны	Жалпы шығын
 2 м 10 см	бірдей	? см
 90 см		2 м 70 см

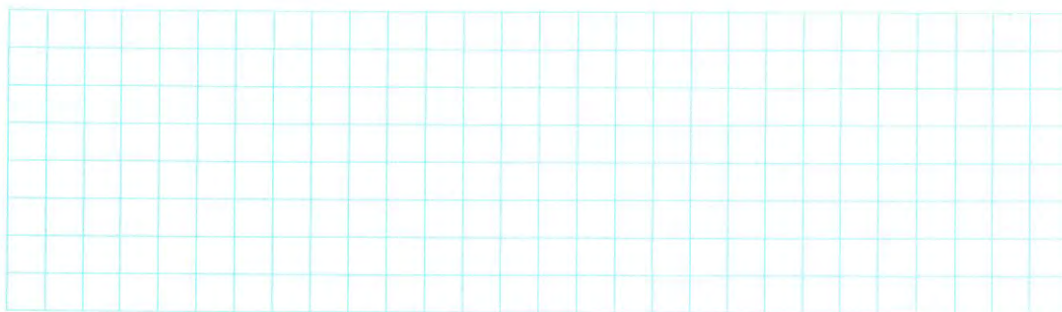
Мен:

- есептерді шығарған кезде «бір затқа жұмсалған шығын», «заттардың саны», «жалпы шығын» шамаларының арасындағы өзара тәуелділікті пайдалануды білемін.

Кесте бойынша есеп құрастырып, оны шығар.

Бір заттың массасы	Саны	Жалпы массасы
 бірдей	8 дана	? г
	9 дана	144 г

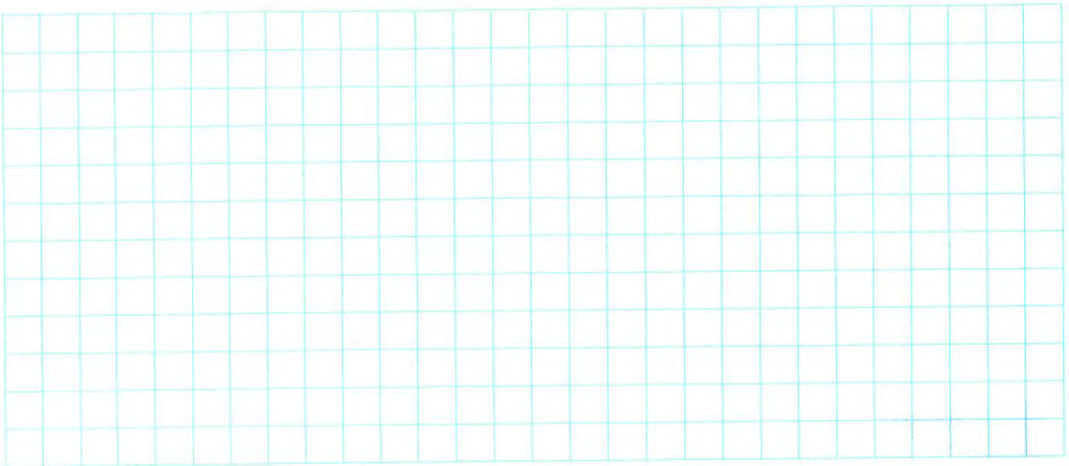
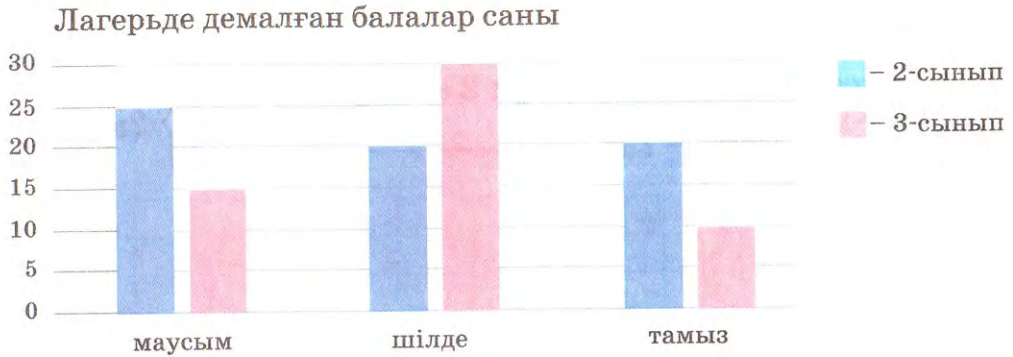
Мен:

- есептерді шығарған кезде «бір заттың массасы», «саны», «жалпы массасы» шамаларының арасындағы өзара тәуелділікті пайдалануды білемін.

1 _____ 5

○ ○ ○ ○ ○

Диаграмма бойынша есеп құрастырып, оны шығар.

Мен:

2-3 амалдан тұратын есепті диаграмма, сызба, қысқаша жазылуы бойынша модельдеуді білемін.

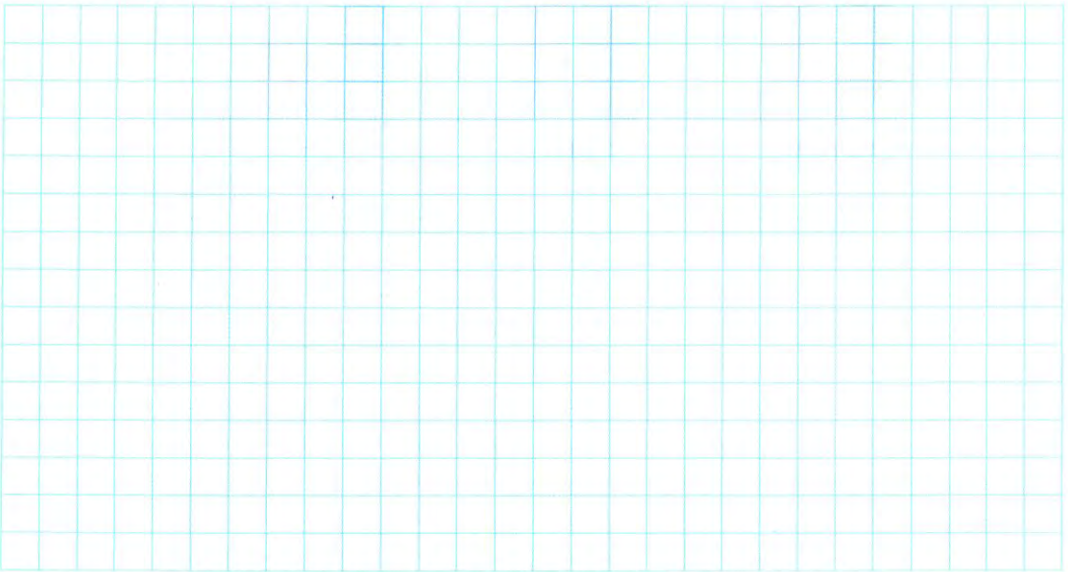

151

Жанама түрде тұжырымдалған есептерді шығару

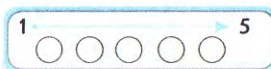
Қысқаша жазылуы бойынша есеп құрастырып, оны шығар.

Ақ түсті мата – 126 м, бұл 2 есе артық }
 Көк түсті мата – ? м ← } ? м

Мен:

- жанама түрде тұжырымдалған есептерді талдауды және шығаруды білемін.

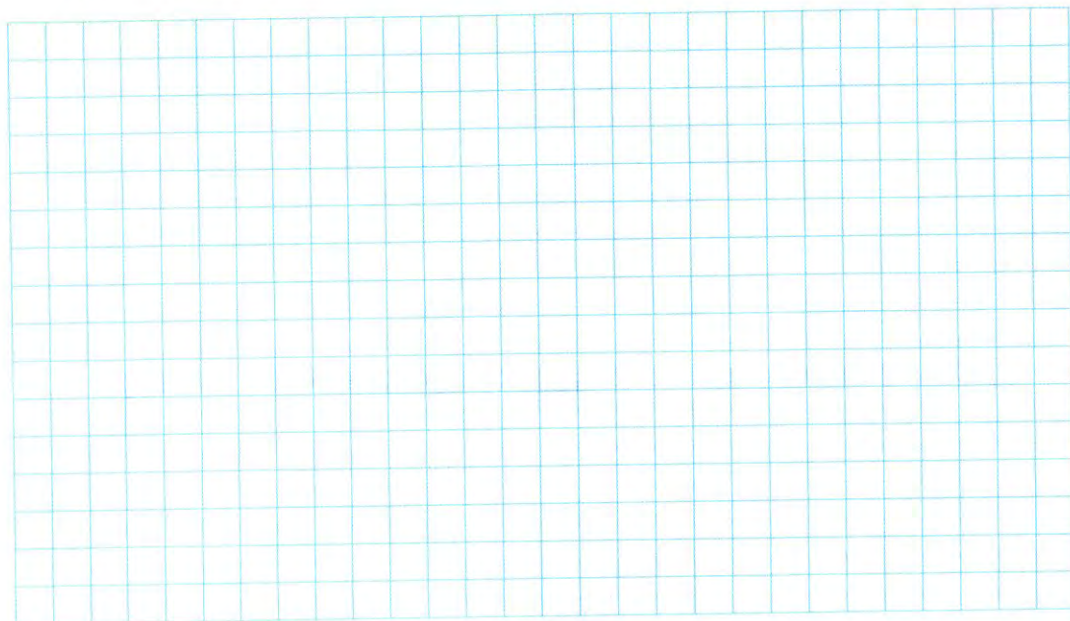
152

Жанама түрде тұжырымдалған
есептерді шығару

Есепті бірнеше амалмен шығарылатындай сұрақтармен толықтыр. Алынған есепті шығар.

Ұзындығы – 12 см, бұл 3 есе артық

Ені – ? см

Мен:

- жанама түрде тұжырымдалған есептерді талдауды және шығаруды білемін.

1. Есепті шығар.

а) Мақсат 6 ірімшік үшін 420 теңге төледі. Самат 630 теңгеге ірімшік сатып алды. Балалар барлығы неше ірімшік сатып алды?

ә) Осы есепке кері есеп құрастыр және оны шығар.

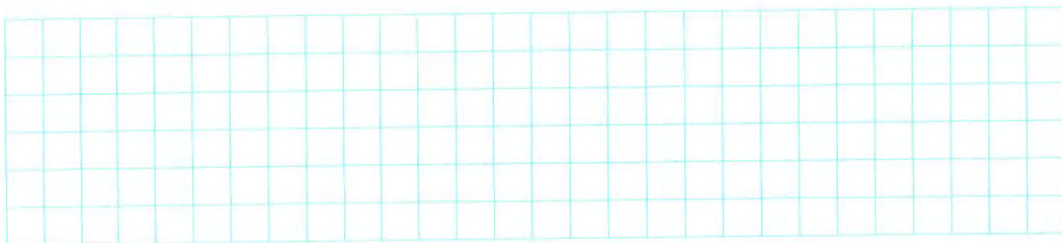
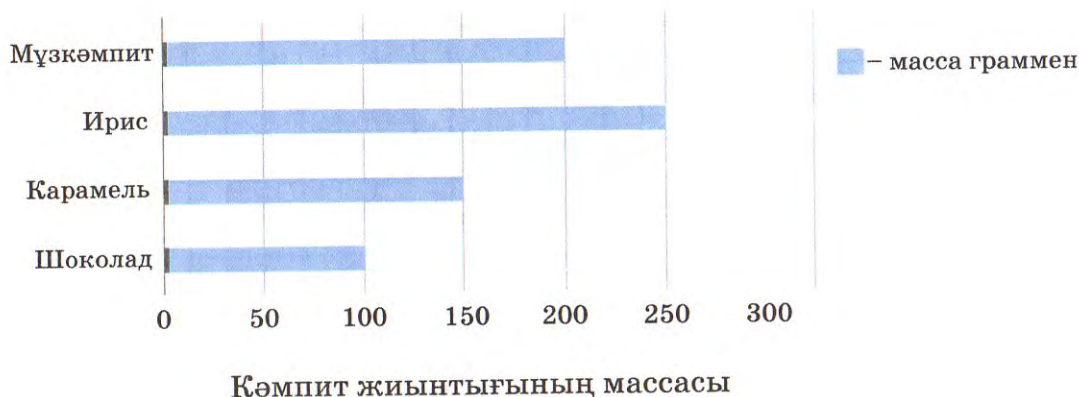

Мен:

үш амалмен орындалатын есептерді шығаруды және модельдеуді білемін.

Диagramманы қарастыр.

Кәмпит жиынтықтарының массасын салыстыруды пайдаланып, есеп құрастыр. Кәмпиттің жалпы массасын тап.

Мен:

- диаграмманы пайдалана отырып, деректер жинауды, жүйелеуді, салыстыруды жүргіземін.

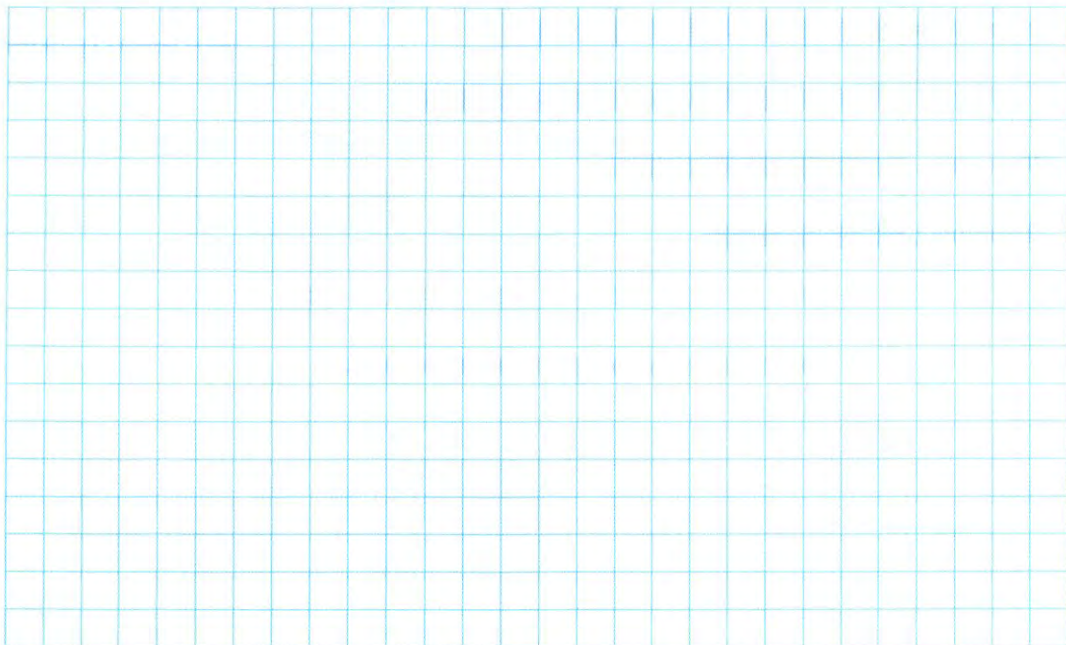

155

Есептерді әріпті өрнектердің
көмегімен шығару

Есеп бойынша өрнек құр және жаз.

Тігін шеберханасында тігілген 12 көйлектің әрқайсысына 5 метрден мата жұмсалды. Ал 17 ерлер көйлегінің әрқайсысына 4 метрден мата жұмсалды. Барлығы неше метр мата жұмсалды?

Мен:

үш амалмен орындалатын есептерді моделдеуді және шығаруды білемін.

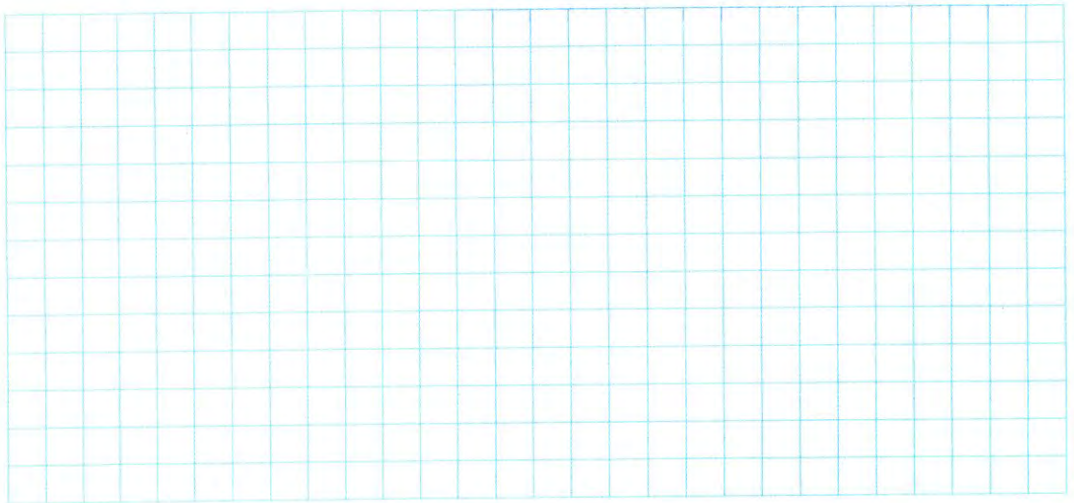
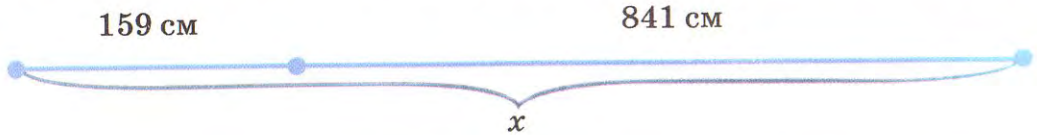

156

Есепті теңдеу құру арқылы шығар

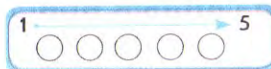
Есеп бойынша теңдеу құр. Оны шығар.

Сым темір орамынан 159 см кесіп алынғаннан кейін, онда 841 см қалды. Сым темірдің барлық ұзындығы қандай болған?

Мен:

жай есептердің шешуін теңдеу түрінде модельдеуді білемін.

Есепті шығар.

30 кг ұн әр қағаз қапшыққа 5 килограмнан салынды.

Екі қағаз қапшық ұн сатылды.

Сұрақтарға жауап беру үшін өрнектер құрастыр:

- а) Неше қағаз қапшық болды?
- ә) Неше килограмм ұн сатылды?
- б) Неше қағаз қапшық қалды?
- в) Неше килограмм ұн қалды?

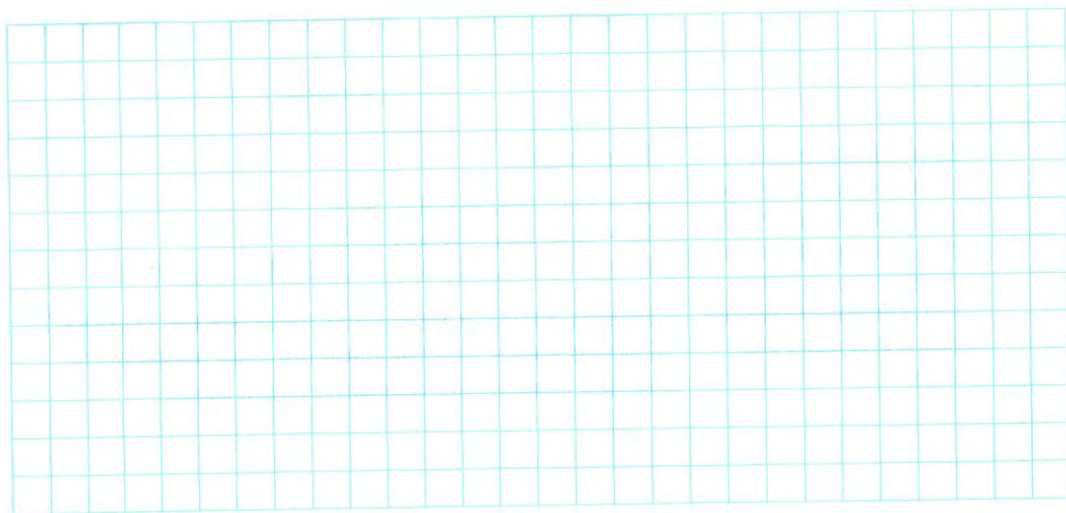
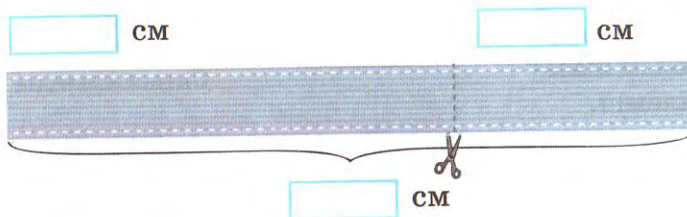
Мен:

- есептің шешуін сандық өрнек түрінде модельдеуді білемін.

1 5

Есепті теңдеудің көмегімен шығар.

Ұзындығы 600 см таспадан бір бөлігін қиып алғаннан кейін, онда 200 см қалды. Неше сантиметр таспа қиып алынды?

Мен:

жай есептердің шешуін теңдеу түрінде модельдеуді білемін.

1 5

○ ○ ○ ○ ○

<p>БІЛУ</p>	<p>Мен 1000 теңгелік, 2 000 теңгелік, 5 000 теңгелік қағаз ақшаларды ажыратуды және түрліше төлем жасауды білемін.</p>	<p>Есепті шығар. Қайтаратын ақшаны қандай купюралармен алуға болады? 2 түрлі нұсқасын жаз.</p>
<p>ТҮСІНУ</p>	<p>Мен сандар жиынының ішкі жиындарын элементтердің берілген немесе өзім анықтаған қасиеттері бойынша құруды түсінемін.</p>	<p>Жиындар: $A = \{10, 20, 30, 40, 50\};$ $B = \{15, 25, 35, 45, 55\};$ $C = \{10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55\}.$</p> <p>Жиындардың қайсысы ішкі жиын болады? Эйлер-Венн диаграммасын сыз және оған өрбір жиынның элементтерін жаз.</p> <div style="border: 1px solid black; width: 100%; height: 150px; margin-top: 10px;"></div>

ҚОЛДАҢУ	<p>Мен 2-3 амалмен орындалатын есептерді шығара аламын.</p>	<p>Есепті шығар. Саябақтағы орындықтарды бояу үшін 5 килограмдық 45 банка көк түсті және 3 килограмдық 60 банка жасыл түсті бояу сатып алынды. Барлығы неше килограмм бояу сатып алынды?</p>								
ТАЛДАУ	<p>Мен есепті шығаруда шамалар арасындағы тәуелділікті пайдалана аламын.</p>	<p>Кесте бойынша есептер құрастырып, оларды шығар.</p> <table border="1" data-bbox="491 462 1159 625"> <thead> <tr> <th>Бір затқа жұмсалған шығын</th> <th>Заттардың саны</th> <th>Жалпы шығын</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">бірдей</td> <td>? дана</td> <td>270 см</td> </tr> <tr> <td>6 дана</td> <td>540 см</td> </tr> </tbody> </table>	Бір затқа жұмсалған шығын	Заттардың саны	Жалпы шығын	бірдей	? дана	270 см	6 дана	540 см
Бір затқа жұмсалған шығын	Заттардың саны	Жалпы шығын								
бірдей	? дана	270 см								
	6 дана	540 см								
ЖИНАҚТАУ	<p>Мен барлық арифметикалық амалдарға берілген жай есептердің шешуін теңдеу түрінде қалай үлгілеу керектігін білемін.</p>	<p>Тірек сөздердің көмегімен теңдеу бойынша есеп құрастырамын.</p> <p>$x - 30 = 40$ әкелінді</p> <p> сатылды</p> <p> қалды</p>								
БАҒАЛАУ	<p>Мен жанама түрде тұжырымдалған есепке өрнектің дұрыс құрылғанын тексере аламын.</p>	<p>Есепке сәйкес келетін өрнекті таңда. Анасы 12 л айран сатып алды, бұл шұбатқа қарағанда 2 есе артық. Анасы барлығы неше литр сүт өнімін сатып алды?</p> <p>$12 + 12 : 2$ $12 + 12 \cdot 2$ $12 + (12 + 2)$</p>								

Секунд

Секунд минуттың қандай бөлігін құрайды?

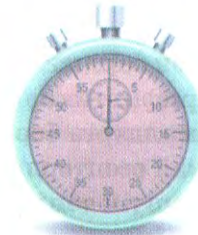
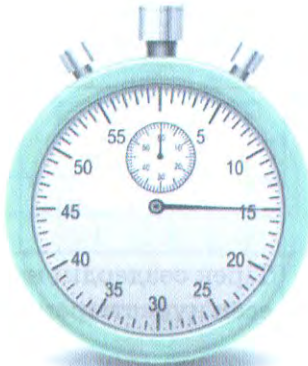
___ с = $\frac{1}{4}$ МИН

___ с = ___ МИН

___ с = $\frac{1}{2}$ МИН

___ с = ___ МИН

Мен:

секундты пайдаланып, уақытты анықтауды білемін.

1 5

Мына аралықта қанша уақыт өтті?

13 : 58 : 28

Сөре

14 : 18 : 48

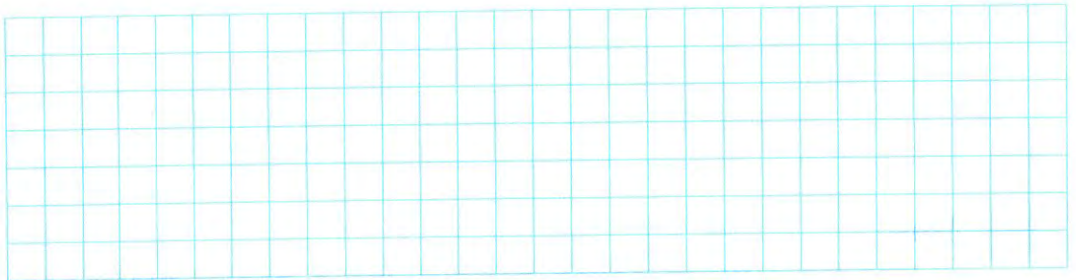
Мәре

10 : 06 : 55

Сөре

10 : 24 : 00

Мәре

Мен:

секундты қолданып, уақытты анықтауды білемін.

Бос орындарды толтыр. Салыстыр.

1 ғ. (ж.) 360 жыл

1 ж. (немесе тәул.) 360 тәул.

1 ай 7 тәул. (, , немесе тәул.) 27 тәул.

1 тәул. 20 сағ (сағ) 120 сағ

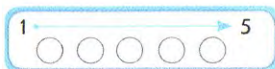
4 мин 2 с (с) 42 с

3 сағ 5 мин (мин) 35 мин

Мен:

○ секунд, минут, сағат, тәулік, жыл, ғасыр шамаларының мәндерін салыстыруды және олармен амалдар орындауды білемін.

Есепте.

$1 \text{ тәул. } 16 \text{ сағ} : 2$

$5 \text{ мин } 15 \text{ с} : 5$

$1 \text{ сағ} - 42 \text{ мин}$

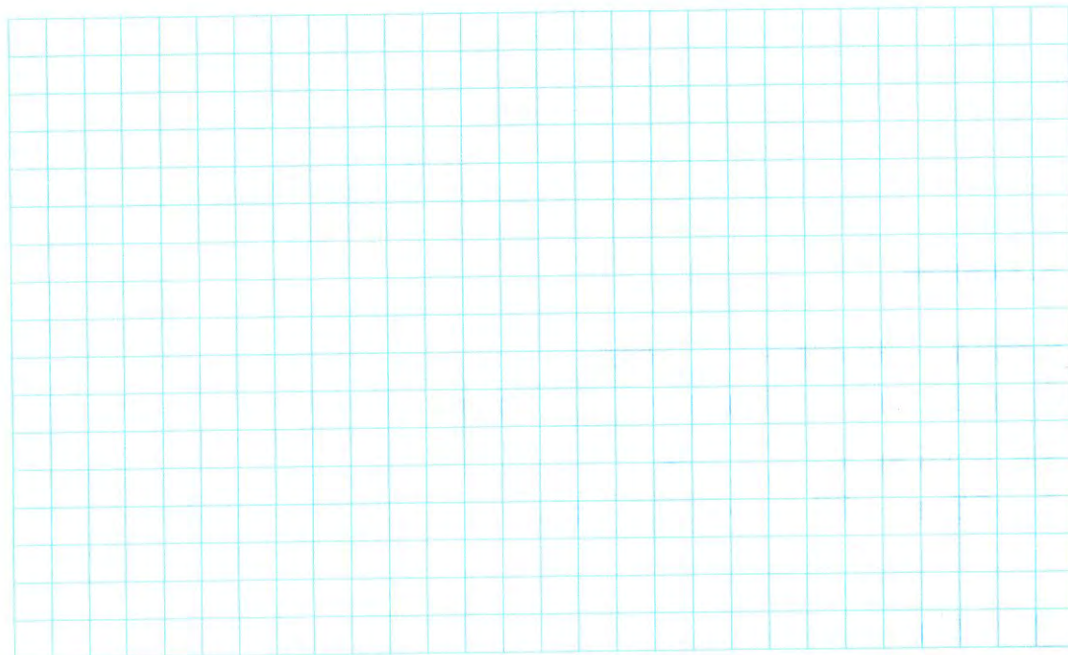
$2 \text{ ғ. } 5 \text{ ж.} - 150 \text{ ж.}$

$960 \text{ с} : 4$

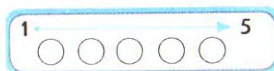
$1 \text{ сағ } 45 \text{ мин} : 5$

$5 \text{ мин} - 2 \text{ мин } 15 \text{ с}$

$3 \text{ ғ. } + 47 \text{ ж.}$

Мен:

 уақыт бірліктерін өрнектеуді білемін.

Бос орындарды толтыр.

$2 \text{ сағ} = \boxed{} \boxed{} \boxed{} \text{ мин}$

$8 \text{ мин} = \boxed{} \boxed{} \boxed{} \text{ с}$

$1 \text{ сағ } 15 \text{ мин} = \boxed{} \boxed{} \text{ мин}$

$1 \text{ мин } 20 \text{ с} = \boxed{} \boxed{} \text{ с}$

$4 \text{ сағ } 8 \text{ мин} = \boxed{} \boxed{} \boxed{} \text{ мин}$

$2 \text{ мин } 30 \text{ с} = \boxed{} \boxed{} \boxed{} \text{ с}$

2. Есепте.

$2 \text{ тәул.} - 37 \text{ сағ} = \boxed{} \boxed{} \text{ сағ}$

$5 \text{ сағ } 20 \text{ мин} - 45 \text{ мин} = \boxed{} \boxed{} \boxed{} \text{ мин}$

$2 \text{ ғ.} - 15 \text{ ж.} = \boxed{} \boxed{} \boxed{} \text{ ж.}$

$4 \text{ ғ. } 65 \text{ ж.} - 98 \text{ ж.} = \boxed{} \boxed{} \boxed{} \text{ ж.}$

Мен:

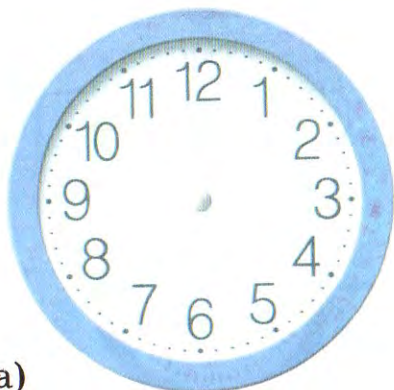
○ уақыт бірліктерін түрлендіруді білемін.

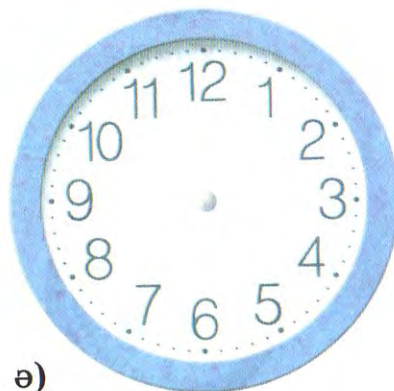
Электронды сағаттардағы уақытқа қара. Төмендегі сағаттарда осы уақытты белгілеп көрсет.

23 : 58 : 28

00 : 18 : 48

а)

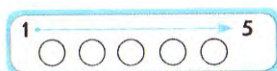

ә)

Мен:

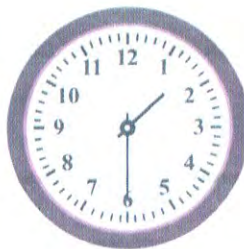
өртүрлі сағат бойынша уақытты сағат, минут, секундына дейін анықтауды білемін.

1. Секунд тілінің суретін салып, уақытты дәл секундына дейін жаз.

Күндіз

Түн

Күндіз

Түн

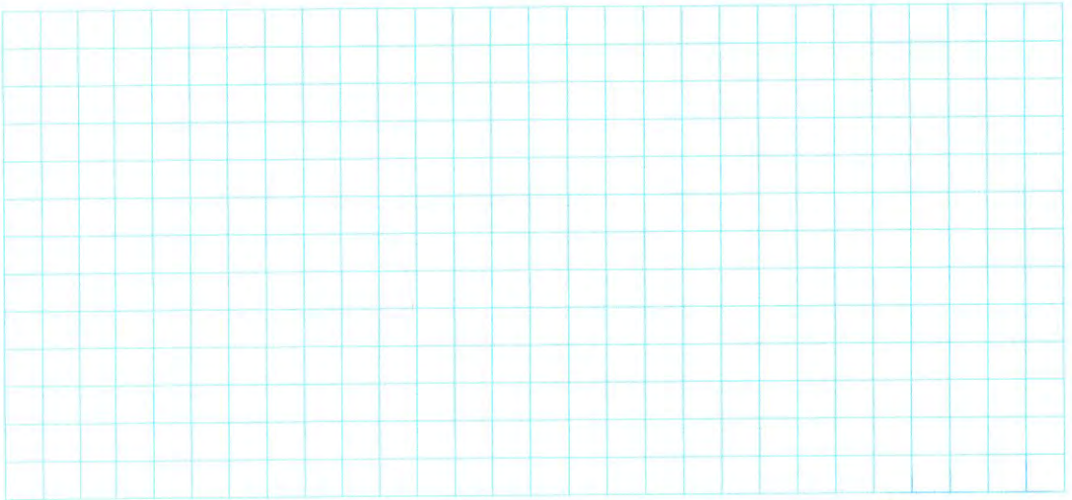
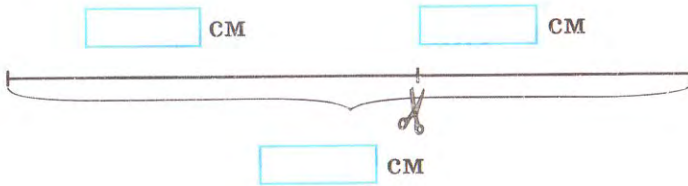

Мен:

○ әртүрлі сағат бойынша уақытты сағат, минут, секундына дейін анықтауды білемін.

1. Есепті теңдеудің көмегімен шығар.

Ұзындығы 800 см таспаның шетінен бір бөлігін қиып алғаннан кейін, онда тағы 300 см қалды. Неше сантиметр таспа қиып алынды?

Мен:

жай есептердің шешуін теңдеу түрінде модельдеуді білемін.

1 5

1. Өрнектер бойынша есептер құрастыр.

$221 \cdot 3$

$221 \cdot 3 + 106$

$221 \cdot 2 + 106 \cdot 3$

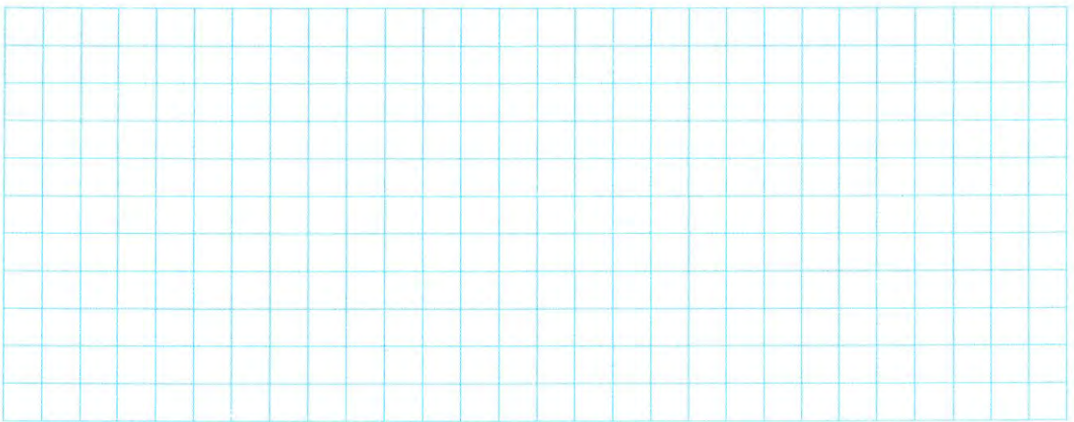

106 тг

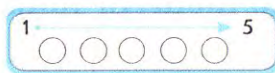

221 тг

3 амалмен орындалатын есепті шығар. Шешуін амалдар бойынша баған түрінде жаз.

Мен:

 есептің шешуін модельдеуді білемін.

<p>БІЛУ</p>	<p>Мен уақыт өлшем бірліктерін білемін.</p>	<p>Көрсетілген өлшем бірліктеріне өрнекте.</p> <p>6 сағ 5 мин = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> мин</p> <p>240 мин = <input type="text"/> сағ</p> <p>2 мин 45 с = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> с</p> <p>4 ғ. 90 ж. = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> ж.</p> <p>4 төул. 18 сағ = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> сағ</p> <p>16 ж. 11 ай = <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> ай</p>
<p>ТҮСІНУ</p>	<p>Мен уақыт аралығын анықтай аламын.</p>	<p>Есепті шығар.</p> <p>Қуыршақ театрындағы қойылымның ұзақтығы 1 сағат 15 минутқа созылады. Егер ол сағат 10.30-да басталған болса, сағат нешеде аяқталады?</p> <div style="border: 1px solid black; height: 400px; width: 100%;"></div>

<p>ҚОЛДАНУ</p>	<p>Мен уақыт өлшем бірліктерімен берілген есепті шығара аламын.</p>	<p>Есепті шығар. Саяхатшылар 3 сағат жаяу жүрді. Содан кейін демалу үшін 50 минут аялдады. Олар тағы 7 сағат жүрді. Саяхатшылар барлығы қанша уақыт жолда болды?</p>
<p>ТАЛДАУ</p>	<p>Мен уақытты сағат бойынша секундқа дейінгі дәлдікпен анықтауды білемін.</p>	<p>Сағаттардағы уақытты анықта. Сағаттар 1 сағат 7 минут 20 секундтан кейін қандай уақытты көрсетеді.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> <p>а)</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; width: 100px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin: 2px;"></div> </div> <p style="font-size: 8px;">САҒ МИН С</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ә)</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; width: 100px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin: 2px;"></div> </div> <p style="font-size: 8px;">САҒ МИН С</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>б)</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; width: 100px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin: 2px;"></div> </div> <p style="font-size: 8px;">САҒ МИН С</p> </div> </div>
<p>ЖИНАҚТАУ</p>	<p>Мен уақыт бірліктерімен амалдар орындай аламын.</p>	<p>Есепте.</p> <p>7 тәул. 19 сағ – 4 тәул. 10 сағ = <input type="text"/> тәул. <input type="text"/> сағ = <input type="text"/> сағ</p> <p>5 сағ 25 мин – 2 сағ 50 мин = <input type="text"/> сағ <input type="text"/> мин</p> <p>3 мин 20 с : 5 = <input type="text"/> с</p> <p>3 ғ. 15 ж. + 4 ғ. 80 ж. = <input type="text"/> ж.</p> <p>130 с · 3 = <input type="text"/> мин <input type="text"/> с</p> <p>360 ж. + 450 ж. = <input type="text"/> ғ. <input type="text"/> ж.</p>

Мен уақыт өлшем бірлігін бір шамадан екіншісіне қалай өрнектеуді білемін және қатесін түзете аламын.

Тура теңдіктер мен теңсіздіктерді тауып жаз.

$$48 \text{ сағ} > 2 \text{ тәул.}$$

$$2 \text{ тәул. } 5 \text{ сағ} = 49 \text{ сағ}$$

$$90 \text{ с} = 1 \text{ мин } 20 \text{ с}$$

$$4 \text{ мин } 50 \text{ с} = 450 \text{ с}$$

$$26 \text{ сағ} > 1 \text{ тәул.}$$

$$2 \text{ сағ} > 110 \text{ мин}$$

$$2 \text{ мин} < 20 \text{ с}$$

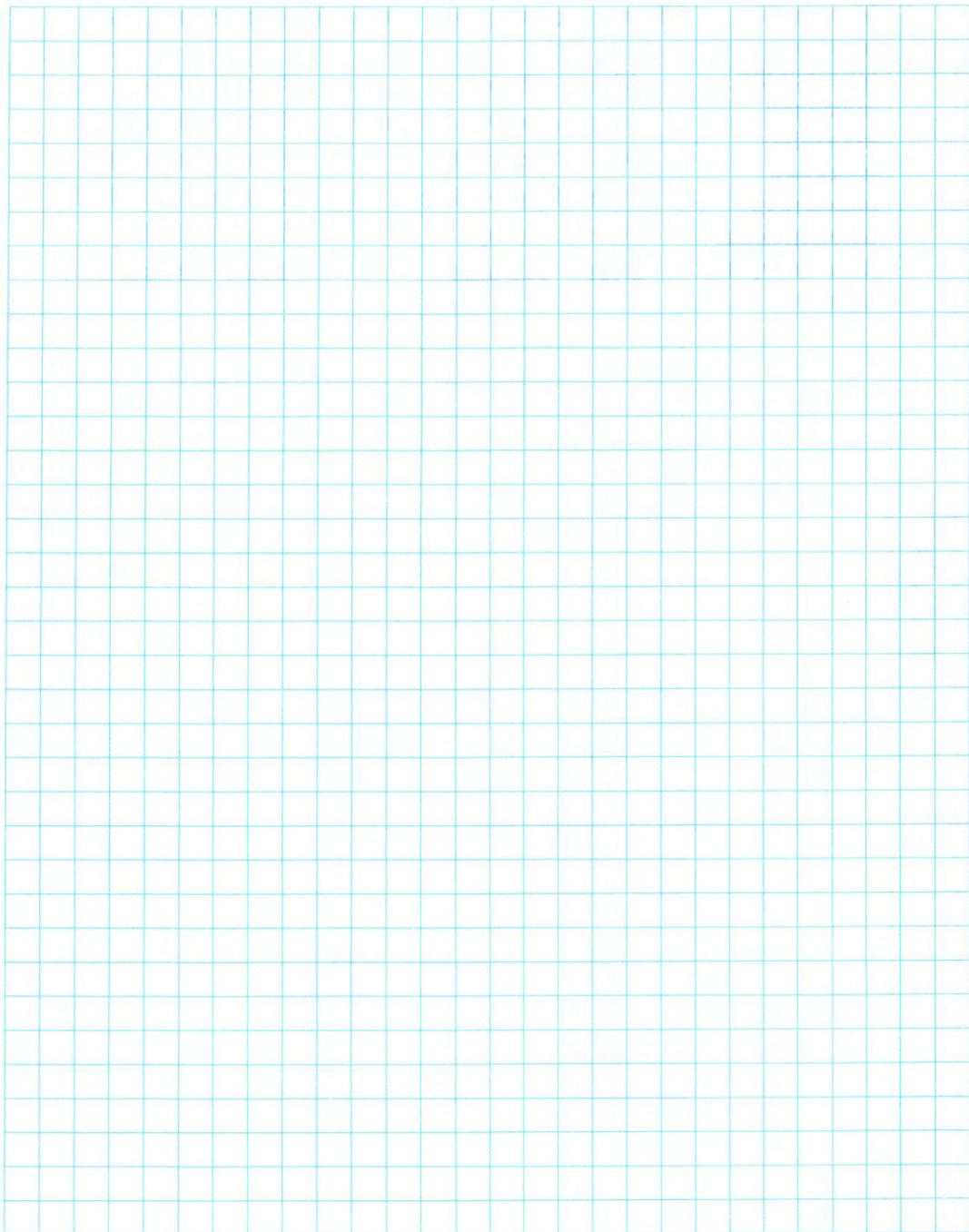
$$5 \text{ мин} = 301 \text{ с}$$

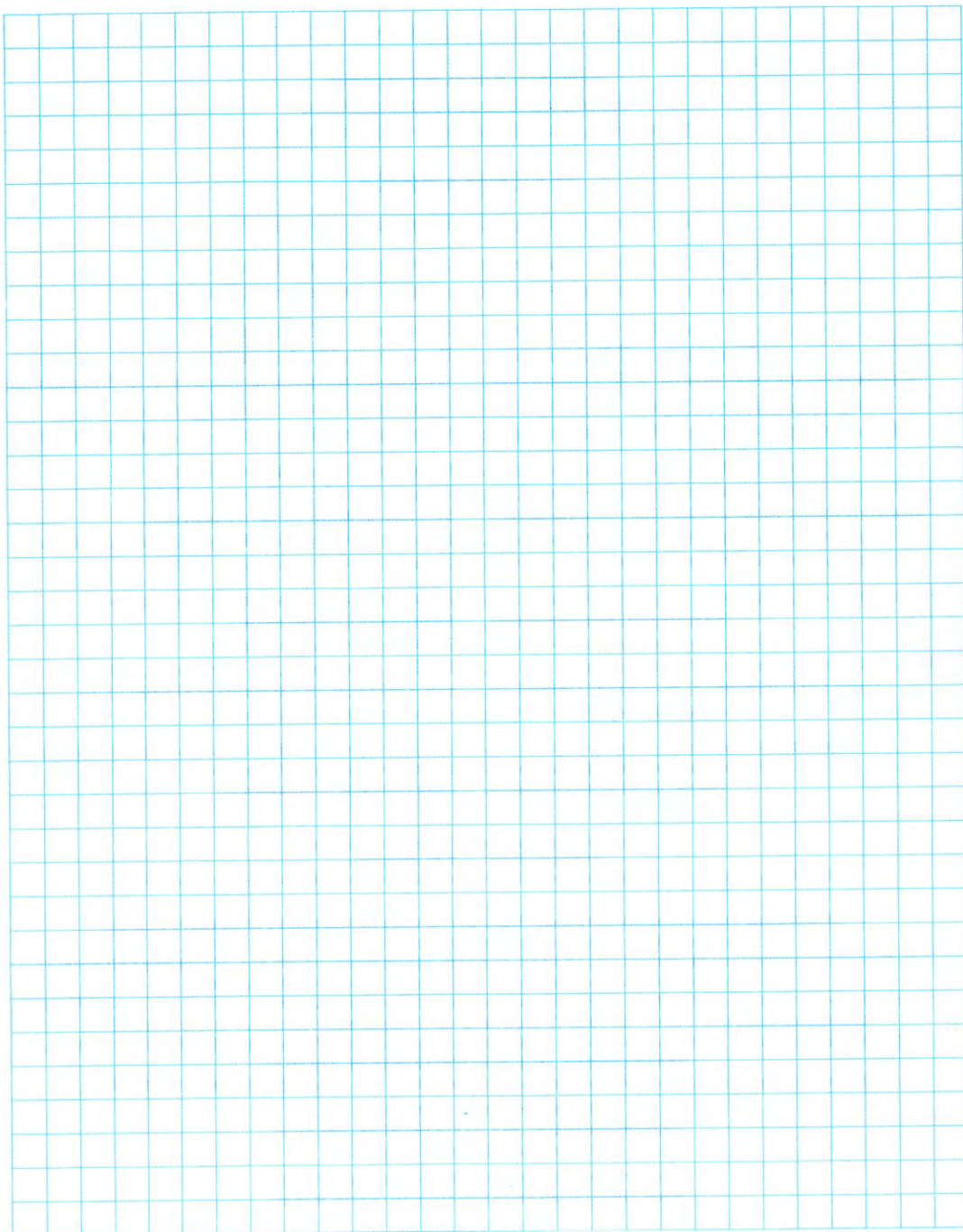
$$80 \text{ с} = 1 \text{ мин } 20 \text{ с}$$

$$10 \text{ мин } 10 \text{ с} > 611 \text{ с}$$

$$2 \text{ ж.} < 20 \text{ ай}$$

$$130 \text{ с} < 2 \text{ мин } 20 \text{ с}$$

Оқулық басылым Учебное издание

Акпаева Асель Бакировна
Лебедева Лариса Анатольевна
Мыңжасарова Маржангул Жангазиновна

МАТЕМАТИКА

№4 жұмыс дәптері Рабочая тетрадь №4

Жалпы білім беретін мектептің 3-сынып оқушыларына арналған для учащихся 3 класса общеобразовательной школы

Әдіскер *Ф.С. Лекерова* Методист *Ф.С. Лекерова*
 Редакторы *Л.С. Ахметова* Редактор *Л.С. Ахметова*
 Көркемдеуші редакторы *Т.В. Толыбекова* Художественный редактор *Т.В. Толыбекова*
 Мұқабасын безендірген *Е.С. Жузбаев* Дизайн обложки *Е.С. Жузбаева*
 Компьютерде беттеген *Г.А. Матақбаева* Компьютерная верстка *Г.А. Матақбаевой*

Басуға 20.06.2018 ж. қол қойылды. Подписано в печать 20.06.2018 г.
 Пішімі 70x90 ¹/₁₆. Есептік баспа табағы 1,03. Формат 70x90 ¹/₁₆. Уч.-изд.л. 1,03.
 Шартты баспа табағы 4,93. Офсеттік басылым. Усл.печ.л. 4,93. Печать офсетная.
 Өріп түрі «DS SchoolBook». Офсеттік қағаз. Гарнитура «DS SchoolBook». Бумага офсетная.
 Таралымы 205 000 дана. Тапсырыс № 1670. Тираж 205 000 экз. Заказ № 1670

Сапасы жөнінде мына мекемеге хабарласыңыз: С претензиями по качеству обращайтесь:
 Қазақстан Республикасы, Республика Казахстан,
 «Алматыкітап баспасы» ЖШС, ТОО «Алматыкітап баспасы»
 050012, Алматы қаласы, Жамбыл көшесі, 111-үй, 050012, г. Алматы, ул. Жамбыла, 111,
 тел. (727) 250 29 58, факс: (727) 292 81 10. тел. (727) 250 29 58; факс: (727) 292 81 10.
 e-mail: alkitap@intelsoft.kz e-mail: alkitap@intelsoft.kz

Сапа және қауіпсіздік стандарттарына сай. Соответствует всем стандартам качества и безопасности.
 Сертификация қарастырылмаған. Сертификация не предусмотрена.
 Сақтау мерзімі шектелмеген. Срок годности не ограничен.

Қазақстанда басылды Отпечатано в Казахстане
 «Реформа» ЖШС ТОО «Реформа»,
 Алматы қ., Ақбулак ы-ауд., Шарипов к-сі, 40Б-үй г. Алматы, мкр. Ақбулак, ул. Шарипова, д. 40Б

Кітаптарды «Алматыкітап баспасы» ЖШС-ның кітап дүкендерінен сатып алуға болады.
Астана қаласы: Иманов көшесі, 10, тел.: (7172) 53 70 84, 27 29 54;
 Б. Момышұлы даңғылы, 14, тел.: (7172) 42 42 32, 57 63 92; Жеңіс даңғылы, 67, тел.: (7172) 29 93 81; 29 02 12.
Алматы қаласы: Абай даңғылы, 35/37, тел.: (727) 267 13 95, 267 14 86;
 Гоголь көшесі, 108, тел.: (727) 279 29 13, 279 27 86; Қабанбай батыр көшесі, 109, тел.: (727) 267 54 64, 272 05 66;
 Жандосов көшесі, 57, тел.: (727) 303 72 33, 374 98 59; Гагарин даңғылы, 76, тел. (727) 338 50 52;
 Өл-Фараби даңғылы, 63/17, тел. (727) 387 17 24; Майлин көшесі, 224 «А», тел.: (727) 386 15 19, 222 29 43;
 Төле би көшесі, 40/1, тел.: (727) 273 51 38, 224 39 37.
Қойма есептеу басқармасы: Алматы қ., Ангарская көшесі, 95 А, тел.: (727) 290 49 67, 290 49 66.

Интернет-дүкен: www.flip.kz
 Маркетинг бөлімі, тел.: (727) 292 92 23, 292 57 20.
 e-mail: sale1@almatykitap.kz

Кітаптар мен басылымдар туралы мағлұматтарды www.almatykitap.kz сайты арқылы білуге болады.

**Бастауыш сыныптың
жаңартылған оқу бағдарламасы бойынша
«Алматыкітап баспасында» дайындалған
«Математика» базалық оқу-әдістемелік кешені**

«Алматыкітап баспасы» ЖШС-да бар
жаңа кітаптар туралы мына сайттан білуге болады:
www.almatykitap.kz

ISBN 978-601-01-3694-6

